

Besluit

Nijverdal,
15 december 2009

Nr.
09INT01338

De raad van de gemeente Hellendoorn;

Gezien het voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders van 3 november 2009;

B e s l u i t vast te stellen de:

EERSTE WIJZIGING VAN DE VERORDENING RIOOLHEFFING 2010, VASTGESTELD DOOR DE RAAD BIJ BESLUIT VAN 10 NOVEMBER 2009, NUMMER 09INT01072.

Artikel 1 Afschaffing maximumtarief

Artikel 6, sub b, wordt gewijzigd en luidt nu als volgt:

b. indien het aantal kubieke meters water dat vanuit het perceel wordt afgevoerd ligt boven 150 m ³	€ 208,80
vermeerderd met	€ 30,84
voor elke 50 m ³ of een gedeelte daarvan waarmede het aantal van 150 m ³ wordt overschreden	

Artikel 2 Wijziging betalingstermijn

Artikel 10, vijfde lid, wordt gewijzigd en luidt nu als volgt:

In afwijking van het bepaalde in het eerste lid moet de belasting die wordt geheven op grond van artikel 6 sub c, worden betaald binnen 21 dagen na de dagtekening van de schriftelijke kennisgeving.

Artikel 3 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van bekendmaking, met dien verstande dat de datum van ingang van de heffing 1 januari 2010 is.

De raad voornoemd,

de griffier

de voorzitter

NOTA LOKALE HEFFINGEN 2009

GEMEENTE HELLENDOORN

Voorwoord

Op grond van artikel 15 van de "Financiële verordening gemeente Hellendoorn 2005" moeten wij de gemeenteraad elke raadsperiode een Nota Lokale Heffingen (NLH) aanbieden. Het gaat hierbij om een beschouwende nota¹ waarvan de inhoud voornamelijk wordt bepaald door de verplichte onderwerpen die de financiële verordening noemt:

- de samenstelling van het pakket aan gemeentelijke belastingen en heffingen;
- de verdeling van de druk van de belastingen over de diverse bevolkingsgroepen en soorten belastingplichtigen;
- de kostendekkendheid van de heffingen;
- het kwijtscheldingsbeleid;
- het tarievenbeleid.

Voor u als raad zijn er in deze nota een aantal varianten uitgewerkt op het gebied van de tariefdifferentiatie bij de afvalstoffen- en rioolheffing. Dit op grond van toezeggingen in 2006 en 2007 aan de raad in verband met reacties en opmerkingen van inwoners.

Het college van Burgemeester en Wethouders van Hellendoorn

¹ In deze nota worden cijfers gebruikt uit de begroting 2009, want op het moment van voltooiing van deze nota was de begroting 2010 nog niet vastgesteld door de gemeenteraad.

Inhoud

Hoofdstuk	Onderwerp	Pagina
1	Gemeentelijk belastinggebied	5
1.1	Wettelijke basis en beperking	5
1.2	Limitatieve opsomming in de Gemeentewet	5
1.2.a	Baatbelasting	5
1.2.b	Roerende ruimte belastingen	6
1.2.c	Forensenbelasting	6
1.2.d	Hondenbelasting	7
1.2.e	Onroerende-zaakbelastingen	7
1.2.f	Parkeerbelastingen	8
1.2.g	Precariobelasting	8
1.2.h	Rechten	9
1.2.i	Reclamebelasting	9
1.2.j	Rioolheffing	10
1.2.k	Toeristenbelasting	10
1.3	Mogelijke uitbreiding van het gemeentelijke belastinggebied	11
2	Tarieven en kostendekkendheid	12
2.1	Kaders	12
2.1.a	Tarieven	12
2.1.b	Vrijstellingen	12
2.1.c	Kostendekkendheid in Gemeentewet	13
2.1.d	Kostendekkende tarieven o.g.v. raadsbeleidsprogramma	13
2.1.e	Kostentoerekening	14
2.1.f	Kostprijsberekeningen	14
2.1.g	Tarieven van andere gemeenten	14
2.2	Afvalstoffenheffing	14
2.3	Begrafenisrechten	19
2.4	Brandweerrechten	21
2.5	Hondenbelasting	22
2.6	Leges	24
2.7	Marktprecariobelasting	28
2.8	Onroerende-zaakbelastingen (OZB)	29
2.9	Rioolheffing	31
2.10	Toeristenbelasting	35
2.11	Vermakelijkhedenretributie	37
3	Belastingdruk	38
3.1	Belastingdruk woningen	38
3.2	Belastingdruk niet-woningen	41
3.3	Verdeling belastingdruk	41
4	Economische crisis	44
4.1	Financiële gevolgen economische crisis op gemeentefonds	44
4.2	Voorspelling VNG	44
4.3	Actuele situatie gemeente Hellendoorn	44

4.4	Stimuleren van de lokale economie	44
5	Ondernemersfonds	45
5.1	Wat is een ondernemersfonds?	45
5.2	Het vullen van een ondernemersfonds	45
6	Inning en invordering	48
6.1	De gecombineerde aanslag	48
6.1.1	Betaaltermijnen van de gecombineerde aanslag	48
6.1.2	Invordering	49
6.1.3	Kwijtschelding	50
6.2	Overige aanslagen	51
7	Conclusie en advies	53
7.1	Conclusie	53
7.2	Advies	55

Hoofdstuk 1 Gemeentelijk belastinggebied

In dit hoofdstuk gaan wij in op de mogelijkheden die de Gemeentewet ons biedt voor het heffen van belastingen. Bij de belastingsoorten die wij niet heffen, kijken wij tevens naar de argumenten om niet te heffen.

1.1 Wettelijke basis en beperking

Dat gemeenten belasting mogen heffen, is geregeld in artikel 132 van de Grondwet. In de Gemeentewet is die bevoegdheid verder uitgewerkt in artikel 216 tot en met 258. Zo bevat de Gemeentewet een limitatieve opsomming van belastingen die een gemeente mag heffen. Gemeenten zijn echter niet verplicht tot het heffen van al die belastingsoorten. Ze mogen zelf een keuze maken uit de lijst van mogelijke belastingen. Daarnaast zijn er nog belastingen mogelijk die voortkomen uit andere wetten. Een voorbeeld hiervan is de Wet milieubeheer. Daar wordt in artikel 15:33 aan gemeenten de mogelijkheid geboden om een afvalstoffenheffing in te stellen.

De bevoegdheid om belasting te heffen wordt overigens beperkt door het feit dat gemeenten bij het heffen van hun belastingen rekening moeten houden met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Ook vanuit de jurisprudentie komt de eis dat de belastingheffing niet onredelijk en willekeurig mag zijn. Daarnaast is van groot belang de bepaling uit de Gemeentewet dat het bedrag van de belasting niet afhankelijk mag zijn van inkomen, winst of vermogen. Dat laatste zou namelijk een vorm van inkomenspolitiek zijn en dat is uitsluitend voorbehouden aan het Rijk.

1.2 Limitatieve opsomming in de Gemeentewet

Zoals gezegd bevat de Gemeentewet een opsomming van alle belastingsoorten die gemeenten mogen heffen. Hieronder treft u een beschrijving² aan per belastingsoort. Bij de belastingsoorten die wij niet heffen in onze gemeente gaan wij tevens nader in op eventuele toekomstige toepassingsmogelijkheden binnen onze gemeente.

a. Baatbelasting

Als onroerende zaken gebaat zijn bij voorzieningen die de gemeente tot stand heeft gebracht, kunnen gemeenten baatbelasting heffen van de eigenaren, bezitters en beperkt gerechtigden³ van die onroerende zaken. De baatbelasting wordt in Nederland vaak gebruikt bij grote infrastructurele projecten zoals de herinrichting van stadscentra.

Deze belasting is een profijtbelasting. Zij kan alleen geheven worden omdat onroerende zaken baat c.q. profijt hebben van de door de gemeente tot stand gebrachte voorzieningen. Daarnaast is baatbelasting een bestemmingsbelasting. De opbrengsten hebben een oormerk en zijn bedoeld als volledige of gedeeltelijke dekking van de gemaakte kosten voor de tot stand gekomen voorzieningen.

Gemeenten kunnen geen baatbelasting heffen voor een bepaalde onroerende zaak als het kostenverhaal op een andere manier wordt geregeld door een privaatrechtelijke overeenkomst. Overigens mogen tussen beide vormen van kostenverhaal geen onaanvaardbare verschillen bestaan.

De Gemeentewet geeft geen voorschriften voor de heffingsmaatstaf. De gemeente is dus vrij in de keuze van de heffingsmaatstaf. Het ligt echter voor de hand om een heffingsmaatstaf te kiezen die aansluit bij de aard van de voorzieningen. Bovendien moet het objectieve karakter van de baatbelasting in acht worden gehouden. Gemeenten mogen dus geen rekening houden met het gebruik dat van een onroerende zaak wordt gemaakt en de mate waarin de op grond van het bestemmingsplan toegelaten gebruiksmogelijkheden worden benut.

² Informatie afkomstig uit *Heffingen Lokale Overheden*, handboek voor studie en praktijk.

³ Bijvoorbeeld mensen met een recht van gebruik en bewoning of vruchtgebruik.

De gemeente Hellendoorn heft deze belasting niet. In het kader van de aanleg van riolering in het buitengebied is wel als voorbereiding een bekostigingsbesluit genomen door de gemeenteraad. Maar tot op heden is er geen aanleiding geweest om daadwerkelijk over te gaan tot het vaststellen van een verordening baatbelasting. De procedures bij de baatbelasting luisteren zeer nauw en een klein foutje of verschil van interpretatie kan grote financiële gevolgen hebben. Zo moest de gemeente Breda, als gevolg van een gerechtelijke uitspraak, 1,1 miljoen euro aan baatbelasting terugbetalen aan een aantal eigenaren van onroerende zaken in de Bredase binnenstad⁴.

Gelet op het voorgaande kiezen veel gemeenten niet meer voor baatbelasting maar voor bekostiging via de algemene middelen, omdat op die manier omvangrijke financiële risico's vermeden kunnen worden.

Conclusie: gezien de risico's zien wij geen aanleiding om deze belastingsoort in onze gemeente te gaan heffen.

b. Belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten (RRB=roerende ruimte belastingen)

De RRB is vergelijkbaar met de OZB. In de Gemeentewet worden de regels van de OZB ook van toepassing verklaard op de RRB. De gedachte achter de RRB is dat gebruikers en eigenaren van woonschepen, woonwagens (stacaravans) en andere roerende zaken die dienen tot woning, en van roerende bedrijfsruimten ook belang hebben bij de collectieve voorzieningen die de gemeente hen biedt.

Belangrijke eisen bij de heffing zijn:

- de ruimten moeten duurzaam aan één plaats gebonden zijn;
- de ruimten moeten dienen tot permanente bewoning of permanent gebruik.

De voornaamste categorieën die onder deze belastingsoort kunnen worden begrepen, zijn woonschepen en woonwagens/stacaravans. Vooral die laatste categorie is in ruime mate te vinden in onze gemeente. Maar het recreatieve karakter van een roerende ruimte staat heffing van de RRB in de weg³. Er moet werkelijk sprake zijn van permanente bewoning. Een eventueel permanent gebruik van een toeristische stacaravan is echter illegaal en onttrekt zich aan het zicht van de gemeente. Ook nissenhutten, bouwketen en dergelijke kunnen niet in deze heffing worden betrokken, aangezien zij niet duurzaam aan een plaats zijn gebonden⁵. Objecten waar wel sprake is van permanente bewoning/gebruik, zoals bijvoorbeeld de bekende woonwagenlocaties, worden reeds betrokken in de heffing van de OZB.

Conclusie: een eventuele belastingopbrengst aan RRB zal minimaal zijn. Gelet daarop zien wij geen reden om deze belastingsoort in te voeren in onze gemeente.

c. Forensenbelasting

De forensenbelasting kan alleen worden geheven van natuurlijke personen, die, zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben, op meer dan 90 dagen van het belastingjaar voor zich of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden.

De forensenbelasting heeft een profijt karakter. De forens maakt immers, net als de inwoners van de gemeente, gebruik van de gemeentelijke voorzieningen.

Over de heffingsmaatstaf en het tarief is in de Gemeentewet niets voorgeschreven. In de praktijk hanteren gemeenten tarieven per vierkante meter of een percentage van de huur- of WOZ-waarde. Overigens wordt hetzelfde object (tweede woning, stacaravan of woonschip) vaak ook al belast met andere gemeentelijke belastingen. Belastingplichtigen hebben dit vaak trachten te bestrijden bij de rechter met als argument dat het hier zou gaan om een dubbele heffing en/of strijdigheid met het gelijkheidsbeginsel of het anti-discriminatiebeginsel. Rechter zijn echter van mening dat een dergelijke cumulatie van belastingen is toegestaan.

De forensenbelasting is samen met de toeristenbelasting en de gemakkelikhedenretributie een belastingsoort die zich met name richt op de toeristische sector. Omdat het al jaren in onze gemeente gebruikelijk is om de opbrengst van het gemakkelikhedenconvenant met het Avonturenpark en de toeristenbelasting te investeren in de toeristische sector, ligt dat ook voor de hand bij een eventuele invoering van forensenbelasting.

Invoering van forensenbelasting zou de druk op de algemene middelen kunnen verlichten. Er zijn echter wel de volgende nadelen aan verbonden.

4 LJN: BE9244, Gerechtshof Arnhem, 07/00191.

5 Heffingen Lokale Overheden, handboek voor studieboek en praktijk, compendium RRB.

- Alleen natuurlijke personen kunnen worden belast. Een flink deel van de mogelijke belastingobjecten kan daardoor niet worden belast.
- Het 90-dagencriterium moet worden getoetst en zal daarmee zorgen voor een toename van de regeldruk en bureaucratie.
- De belastingplichtigen die hun object verhuren, zullen proberen deze kosten af te wentelen op de huurders (toeristen). Dit heeft een nadelige invloed op de concurrentiepositie van de Hellendoornse recreatiebranche.
- Vooral voor de onroerende recreatiewoningen zal er sprake zijn van een cumulatie van gemeentelijke belastingen, te weten OZB, afvalstoffenheffing, rioolheffing, toeristenbelasting en forensenbelasting.
- Er zullen kosten gemaakt moeten worden voor een inventarisatie van de belastingobjecten.

Conclusie: het bovenstaande in overweging nemende, zien wij op dit moment geen meerwaarde in het heffen van forensenbelasting. Wij willen juist de toeristische en recreatieve sector versterken. In dat streven past geen (administratieve) lastenverzwaring voor de toerist. In deze tijd van economische neergang moeten we juist blij zijn met elke toerist die in onze mooie gemeente zijn of haar geld wil uitgeven.

d. Hondenbelasting

In onze gemeente heffen wij hondenbelasting. Bij de hondenbelasting is degene die het feitelijke gezag over een hond uitoefent, bijvoorbeeld iemand die een hond bezit, verzorgt en onder zijn of haar toezicht heeft belastingplichtig. Ook een niet-natuurlijk persoon (rechtspersoon) kan als belastingplichtige worden aangewezen.

In beginsel is de hondenbelasting een algemene belasting, waarvan de opbrengst naar de algemene middelen gaat. Gemeenten zijn echter vrij om aan de hondenbelasting het karakter van een bestemmingsbelasting te geven, bijvoorbeeld ter bekostiging van hondenuitlaatplaatsen, verwijdering van hondenuitlaatplaatsen, verwijdering van hondenuitlaatplaatsen, verwijdering van hondenuitlaatplaatsen, verwijdering van hondenuitlaatplaatsen. Onze gemeente was in 1996 de eerste gemeente in Nederland die de hondenbelasting als bestemmingsbelasting aanmerkte. De Hoge Raad was het met ons eens⁶.

De Gemeentewet bepaalt overigens uitdrukkelijk dat de belasting moet worden geheven naar het aantal honden dat wordt gehouden. Het staat gemeenten echter wel vrij om een gedifferentieerd (meestal progressief) tarief toe te passen of om een tariefplafond te hanteren voor kennels en honden die voor de handel worden gehouden.

Conclusie: op dit moment houden de inkomsten en de uitgaven elkaar in evenwicht en is er geen reden om tot wijziging van deze belasting over te gaan.

e. OZB

In onze gemeente heffen wij OZB. De term OZB is eigenlijk een verzamelterm voor drie belastingen, namelijk een belasting voor de gebruikers van niet-woningen, een belasting voor de eigenaren van niet-woningen en een belasting voor de eigenaren van woningen. Het belastbare feit is het op 1 januari van het belastingjaar in eigendom hebben of gebruiken van een onroerende zaak.

Bij de OZB is er voor de individuele belastingplichtige geen directe relatie tussen het nut (Wat krijg ik er voor terug?) en offer (Wat moet ik betalen?). Alle burgers en bedrijven hebben namelijk profijt van de door de gemeente tot stand gebrachte voorzieningen. We spreken ook wel van een algemene belasting. De opbrengsten zijn namelijk bestemd voor de algemene middelen. Tot slot gaat het ook nog om een objectieve belasting, dat wil zeggen dat gemeenten geen rekening mogen houden met de persoonlijke omstandigheden van de belastingplichtige. Omdat 1 januari van het belastingjaar bepalend is, spreken we tenslotte ook nog van een tijdstipbelasting. Met wijzigingen in de loop van het belastingjaar (koop, verkoop, sloop, brand, verhuizing, overlijden) mag geen rekening worden gehouden.

Bij de heffing van de OZB is de taxatiewaarde van de onroerende zaak het uitgangspunt. Hiervoor zijn in de Wet waardering onroerende zaken (wet WOZ) allerlei regels opgenomen. Sinds 1 januari 2009 wordt het OZB-tarief uitgedrukt in een percentage van de WOZ-waarde die als waardepeildatum heeft 1 januari van het jaar voorafgaand aan het belastingjaar.

Conclusie: ten opzichte van de vorige Nota Lokale Heffingen zijn er een aantal technische wijzigingen doorgevoerd (met name wijzigingen op het gebied van de Wet waardering onroerende

6 LJV: AA6253, Hoge Raad, 33816.

zaken), deze worden door het Rijk bepaald. Er is bij deze belastingsoort, uitgezonderd de vaststelling van de hoogte van de totaal te heffen belasting en daarmee de tarieven, geen ruimte voor eigen invulling door de gemeente.

f. Parkeerbelastingen

Gemeenten mogen parkeerbelasting heffen voor het parkeren van een voertuig of het verlenen van een vergunning voor het parkeren. Vanwege het tweeledige karakter van de belasting, spreken we van parkeerbelastingen (meervoud).

Belastingplichtig is de houder van het voertuig of degene die de belasting voldoet of wil voldoen. Voor de parkeerbelasting voor een verleende vergunning is de aanvrager van de vergunning belastingplichtig.

Heffing van parkeerbelastingen is uitsluitend mogelijk in het kader van parkeerregulering. Hiermee worden gemeenten in staat gesteld om op efficiënte en financieel verantwoorde wijze hun parkeerbeleid te realiseren. Er is dus een link naar de financiering van het parkeerbeleid, maar de opbrengst van het parkeren vloeit in de algemene middelen.

Het doel van parkeerbelastingen is parkeerregulering. Naargelang de wens tot parkeerregulering kunnen de tarieven per straat of gebied verschillen. De Gemeentewet geeft aan dat het tarief van de parkeerbelastingen afhankelijk kan worden gesteld van de parkeerduur, de parkeertijd, de ingenomen oppervlakte en de ligging van de terreinen of weggedeelten.

In 2002 heeft de gemeenteraad het Masterplan Centrum Nijverdal vastgesteld. Dit Masterplan bevat het kader waarbinnen plannen uitgewerkt dienen te worden om van het centrum van Nijverdal een attractief gebied te maken. Belangrijk onderdeel van het Masterplan is een goede bereikbaarheid. Deze wordt verbeterd door de aanleg van een parkeergarage van 256 plaatsen. De raad heeft destijds besloten om over te gaan tot invoering van betaald parkeren. De opbrengst van de parkeerbelastingen is bedoeld om de bouw en de exploitatie van de parkeergarage en de overige parkeerplaatsen te bekostigen. Bovendien heeft de raad gesteld dat er een redelijk parkeertarief moet worden gehanteerd.

De parkeerbelastingen zullen worden ingevoerd op het moment dat de parkeergarage klaar is voor gebruik. Dit tijdstip van invoering is steeds gecommuniceerd naar de burgers toe. Naar verwachting is dat in de loop van 2011. Op 22 juni 2009 heeft de gemeenteraad de actualisatie van de Parkeernota behandeld. Daar werd uitgebreid ingegaan op het parkeerreguleringsconcept, de organisatie van de parkeertaken en de financiële analyse.

Conclusie: gezien het feit dat de parkeernota onlangs is geactualiseerd en er een stappenplan is opengesteld voor de invoering, gaan wij in deze Nota Lokale Heffingen niet verder in op het onderwerp parkeerbelastingen.

g. Precariobelasting

Gemeenten kunnen een precariobelasting heffen voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Wanneer gemeenten echter rechtens verplicht zijn die voorwerpen te gedogen, kunnen zij geen precariobelasting heffen. Dat is bijvoorbeeld het geval voor kabels van openbare telecommunicatienetwerken op grond van de Telecommunicatiewet.

Tot de inwerkingtreding van de Wet materiële belastingbepalingen in 1995 werd niet gesproken van een precariobelasting, maar van precariorechten. Uit de memorie van toelichting blijkt dat de wetgever van mening is dat het belastingkarakter zwaarder weegt dan het retributieve karakter omdat vaak een aanwijsbare tegenprestatie van de overheid ontbreekt en dat voor gemeenten veelal de kosten ontbreken. De rechterlijke macht is het hier niet helemaal mee eens. Er is een hofuitspraak dat er sprake is van een gedogen of toelaten door de gemeente, waarvoor de belastingplichtige als tegenprestatie moet betalen.

Bij de precariobelasting is de heffingsmaatstaf meestal de oppervlakte in vierkante meters, dan wel de lengte in strekkende meters, van het voorwerp dat zich onder, op of boven de openbare gemeentegrond bevindt. Ook een vast bedrag per voorwerp komt regelmatig voor.

Inmiddels is er een wetsontwerp in de maak waardoor de onder- en bovengrondse infrastructuur van nutsbedrijven en netbeheerders zal worden vrijgesteld van precariobelasting. Het streven is om de wetswijziging in te laten gaan op 1 januari 2010.

Vanwege haar vermeende regulerende werking heeft de gemeente Hellendoorn deze belastingsoort in 1999 en 2000 geheven. Gelet op de, in relatie tot de perceptiekosten, geringe opbrengst, is de precariobelasting echter met ingang van 2001 al weer afgeschaft. Dus een precariobelasting in de

klassieke zin van het woord kennen wij niet meer in onze gemeente. Wel hebben wij met ingang van 2006 de verordening marktgelden vervangen door een verordening marktprecariobelasting. Reden daarvoor was de invoering van een soort basistarief dat is bestemd voor reclamedoeleinden. Een dergelijk tarief is niet toegestaan als recht maar wel als belasting. De reikwijdte van deze belastingsoort is beperkt tot de marktterreinen.

Conclusie: gelet op de ervaringen in het verleden met de precariobelasting achten wij invoering van deze belastingsoort in de klassieke zin van het woord niet opportuun.

h. Rechten

De rechten zijn aan te merken als bestemmingsbelastingen. Een ander woord voor een recht is een retributie. De bekendste definitie daarvan is als volgt: "Retributies zijn betalingen die door de overheid krachtens algemene regels worden gevorderd ter zake van een concrete door de overheid in haar functie als zodanig individueel bewezen dienst."

De Gemeentewet kent drie soorten retributies, namelijk:

- a. gebruiksretributies, voor het gebruik overeenkomstig de bestemming van voor de openbare dienst bestemde gemeentebezittingen of van voor de openbare dienst bestemde werken of inrichtingen die bij de gemeente in beheer of in onderhoud zijn;
- b. genotsretributies, voor het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten;
- c. gemaklijkhedenretributies, voor het geven van gemaklijkheden waarbij gebruik wordt gemaakt van door of met medewerking van het gemeentebestuur tot stand gebrachte of in stand gehouden voorzieningen of waarbij een bijzondere voorziening in de vorm van toezicht of anderszins van de zijde van het gemeentebestuur getroffen wordt.

De rechten onder categorie a en b mogen maximaal kostendekkend zijn, voor de gemaklijkhedenretributies geldt deze opbrengstnorm niet.

Sommige rechten zijn zowel een gebruiks- als een genotsretributie. Dit is afhankelijk van de omschrijving van het voorwerp van belasting of het belastbare feit in de belastingverordening.

De belastingplichtige bij de rechten is meestal degene die gebruik maakt van de gemeentebezittingen, -werken of -inrichtingen of de aanvrager van de dienst. Voor de gemaklijkhedenretributie is dat degene de exploitant van de gemaklijkheid.

Gelet op de vele soorten rechten zijn er teveel heffingsmaatstaven om op te noemen. Wel moeten in zijn algemeenheid de heffingsmaatstaven voldoen aan de regels die reeds aan het begin van dit hoofdstuk zijn genoemd, namelijk de:

- algemene beginselen van behoorlijk bestuur;
- bepaling uit de Gemeentewet dat het bedrag van de belasting niet afhankelijk mag zijn van inkomen, winst of vermogen.

In onze gemeente hebben wij een verordening voor de navolgende rechten:

1. afvalstoffenheffing;
2. begrafenisrechten;
3. brandweerrechten (voorgesteld wordt deze verordening af te schaffen, zie verder 2.4);
4. leges en
5. gemaklijkhedenretributie.

Onderstaande veelvoorkomende rechten heffen wij niet in onze gemeente.

- Reinigingsrecht. Wij hebben bij de bedrijfsafvalinzameling in het verleden er bewust voor gekozen om dit via de privaatrechtelijke weg te doen. Deze vorm van bedrijfsmatig handelen bevordert namelijk de flexibiliteit van de facturering.
- Staangeld. Het aantal belastingobjecten is te gering voor een doelmatige heffing. Bovendien worden de weinige staanplaatsen in onze gemeente al belast met OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing.
- Marktgeld. Dit recht hebben wij enkele jaren geleden omgevormd tot marktprecariobelasting (zie onder g.).

i. Reclamebelasting

Ter zake van openbare aankondigingen zichtbaar vanaf de openbare weg kunnen gemeenten een reclamebelasting heffen. De Gemeentewet zegt niet wie de belastingplichtige is. Gemeenten

hebben derhalve vrijheid op dit gebied. Meestal kiezen zij als belastingplichtige degene van wie, dan wel ten behoeve van wie een openbare aankondiging wordt aangetroffen.

De reclamebelasting is een algemene belasting. Haar opbrengst komt volledig ten goede van de algemene middelen van de gemeente. Ook kan deze belastingsoort worden gebruikt in het kader van regulering, daarbij moet u bijvoorbeeld denken aan het tegengaan van landschapsvervuiling.

Gemeente zijn vrij in het kiezen van een heffingsmaatstaf aangezien de Gemeentewet daarvoor geen specifieke voorschriften geeft. Gebruikelijke maatstaven zijn: per stuk, per strekkende meter of vierkante meter.

In 2003 is er in het kader van het reclamebeleid ambtelijk gekeken naar de financiële haalbaarheid van reclamebelasting in de gemeente Hellendoorn. De conclusie was dat het geen zoden aan de dijk zou zetten. Het probleem daarbij was nagenoeg identiek aan dat van de precariobelasting. De precariobelasting werd in onze gemeente in 1999 en 2000 geheven, maar de opbrengsten vielen erg tegen, terwijl de perceptiekosten aanzienlijk waren.

Sinds kort zien we in Nederland een opleving van het instrument reclamebelasting. Dat komt omdat de rechterlijke macht in 2008 voor het eerst oordeelde dat gemeenten reclamebelasting mogen heffen in een specifiek gedeelte van de gemeente⁷. Daarmee is de reclamebelasting een aantrekkelijk instrument geworden voor gemeenten en ondernemersverenigingen om een ondernemersfonds in te stellen. Bij de toepassing van het Leids Model via de OZB (zie hoofdstuk 5) is een gebiedsgebonden heffing immers niet mogelijk. Bovendien hoeft men bij de reclamebelasting de verplichte zorgvuldigheidseisen niet toe te passen die verbonden zijn aan de Experimentenwet Bedrijven Investerings Zones (BIZ).

Conclusie: gelet op de ervaringen in het verleden met de precariobelasting, achten wij invoering van een vergelijkbare belasting als reclamebelasting op dit moment niet zinvol.

In hoofdstuk 5 gaan wij overigens dieper in op het fenomeen van een ondernemersfonds en wat naar onze mening de beste manier is om dit fonds te vullen.

j. Rioolheffing

Door de inwerkingtreding van de Wet verankering en bekostiging gemeentelijke watertaken kent de Gemeentewet met ingang van 1 januari 2008 een nieuwe belastingsoort, namelijk de rioolheffing. De rioolheffing is de opvolger van het "oude" rioolrecht. Er is sprake van een overgangperiode van twee jaar. Met ingang van 1 januari 2010 is heffing van een rioolrecht niet meer mogelijk. Het oude rioolrecht had een retributief karakter: de dienst die de gemeente levert, was gekoppeld aan het individuele profijt van de burger. De nieuwe rioolheffing heeft meer een belastingkarakter. Het is een vergoeding van de belastingplichtige aan de gemeente voor de voorzieningen die de gemeente voor hem/haar treft. De rioolheffing is een bestemmingsheffing. Het gaat daarbij om het verhalen van maximaal 100 procent van de kosten die de gemeente moet maken om collectieve maatregelen te treffen die de gemeente noodzakelijk acht voor een doelmatig werkende riolering en overige maatregelen ten aanzien van hemelwater en grondwater. Omdat het kostenverhaal via de rioolheffing breder is als dat van het voormalige rioolrecht, werd deze belastingsoort in publicaties ook wel aangemerkt als "verbreed rioolrecht".

Voor het oude rioolrecht gold, dat er een direct verband moest bestaan tussen de dienst en degene die daarvan profijt had. Daarom was de laatstbedoelde belastingplichtig. Voor de nieuwe rioolheffing geldt dit niet. Er hoeft geen sprake te zijn van individueel profijt. Maar de wetgever heeft echter wel ruimte gelaten om voor wat betreft de belastingplicht aan te sluiten op de systematiek van het rioolrecht. In onze gemeente heffen wij sinds 1 januari 2009 een rioolheffing. Conclusie: de rioolheffing wordt gebruikt ter dekking van de kosten. Gelet op die kosten en de mate van kostendekkendheid is er geen reden om tot wijziging van deze belasting over te gaan.

k. Toeristenbelasting

In onze gemeente heffen wij toeristenbelasting. Gemeenten mogen toeristenbelasting heffen voor het houden van verblijf binnen de gemeente van personen die niet zijn ingeschreven in hun GBA (Gemeentelijke Basis Administratie persoonsgegevens). De belasting wordt normaliter geheven van de verblijfsaanbieder. Het is de verblijfsaanbieder op grond van de Gemeentewet echter toegestaan de belasting te verhalen op de toerist.

Aangezien in de wettekst niet tot uitdrukking is gebracht dat de opbrengst moet dienen ter dekking van de ten behoeve van het toerisme gemaakte kosten, is de toeristenbelasting een

7 LJN: BC7882, Rechtbank Middelburg, 07/443.

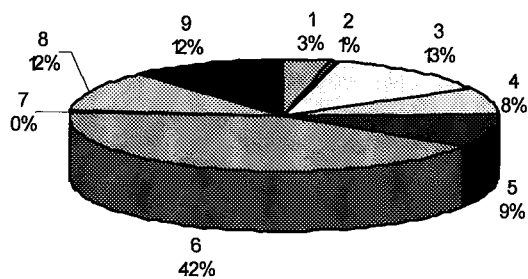
algemene belasting. Ook is de toeristenbelasting gebaseerd op de profijtgedachte: in de gemeente verblijven personen die niet in de gemeente wonen, maar die wel profiteren van de gemeentelijke voorzieningen.

De Gemeentewet geeft geen uitdrukkelijke voorschriften voor de heffingsgrondslag en het tarief. Wel moet de belasting volgens jurisprudentie aansluiten bij het aantal personen dat verblijft en de duur van het verblijf. Tariefdifferentiaties naar leeftijd, groepsgrootte, een percentage van de overnachtingsprijs en een sterafhankelijk tarief zijn aanvaardbaar.

Conclusie: omdat wij de opbrengst van de toeristenbelasting weer investeren in de toeristische sector, is er geen enkele reden om deze belastingsoort af te schaffen.

1.3 Mogelijke uitbreiding van het gemeentelijke belastinggebied

De Nederlandse lokale overheid krijgt gemiddeld slechts 8,6 procent van haar inkomsten uit eigen belastingen. Dat is na Malta, dat bijna geen lokale overheid heeft, het laagste percentage binnen de Europese Unie. Dat bleek begin december 2008 uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Dat beeld wordt bevestigd in onze eigen gemeente. Hellendoorn krijgt negen procent van de inkomsten uit de belastingen (cijfers begroting 2010), zie onderstaande taartgrafiek bij onderdeel 5.

1. Renteopbrengst eigen middelen en winstuitkeringen
2. Huren en pachten
3. Duurzame zaken
4. Vergoeding voor goederen en diensten
5. Belastingopbrengsten
6. Overdrachten van het Rijk
7. Overige inkomensoverdrachten
8. Bijdragen vanuit reserves
9. Overige

Door het kabinet Balkenende II raakten de gemeenten de helft van hun belangrijkste belasting kwijt: in 2006 werd het gebruikersdeel van de OZB geschrapt. Sinds die tijd voeren de gemeenten strijd om het verloren belastinggebied terug te krijgen.

Medio oktober 2009 heeft de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken echter aan de kamer gemeld dat ze nu geen grote wijzigingen wil doorvoeren in het lokaal belastinggebied. Reden hiervoor is de wens om rust te creëren ten aanzien van het lokaal belastinggebied. Deze pas op de plaats houdt volgens haar verband met de afspraak van Rijk en gemeenten in het aanvullend beleidsakkoord van 25 maart 2009 om een stijging van de lokale lasten in 2009 en 2010 te vermijden.

Hoofdstuk 2 Tarieven en kostendekkendheid

In dit hoofdstuk worden de Hellendoornse belastingtarieven nader bekeken, waarbij wij aandacht schenken aan de historische ontwikkeling van de tarieven, actualiteiten, tariefdifferentiatie. Daarnaast schenken we aandacht aan de historische ontwikkeling van de opbrengsten van de verschillende belastingsoorten en de kostendekkendheid.

2.1 Kaders

Bij de belastingheffing in het algemeen en de tariefbepaling in het bijzonder zijn er maar een paar regels die de beleidsvrijheid van gemeenten inkaderen:

- voor sommige producten stelt de wetgever vaste of maximumtarieven vast⁸;
- vanuit de jurisprudentie komt de eis dat de algemene beginselen van behoorlijk bestuur niet geschonden mogen worden;
- vanuit de jurisprudentie komt de eis dat er geen sprake mag zijn van onredelijke en willekeurige belastingheffing of -tarieven;
- de belasting mag niet worden geheven naar inkomen, winst of vermogen.

a. Tarieven

Zolang de gemeente binnen de gestelde kaders blijft heeft zij de vrijheid om tarieven te differentiëren. In zijn algemeenheid kunnen we zeggen dat de belastingtarieven van de gemeente Hellendoorn in hoge mate gedifferentieerd zijn.

Belastingsoort	Tariefdifferentiatie
Afvalstoffenheffing	Basisheffing + containergebruik
Begrafenisrechten	Soort dienstverlening
Brandweerrechten	Soort dienstverlening
Hondenbelasting	Per hond of per kennel
Leges	Soort dienstverlening
Marktprecariobelasting	Vast bedrag + soort dienstverlening
OZB	Woningen en niet-woningen, eigendom en gebruik
Rioolheffing	Vast bedrag + opslag voor extra waterverbruik
Toeristenbelasting	Per soort accommodatie
Vermakelijkhedenretributie/convenant	Per bezoeker met ondergrens

b. Vrijstellingen

Wat voor de tarieven geldt, geldt ook voor de vrijstellingen. Want we kunnen een vrijstelling beschouwen als een soort nultarief. Zolang we als gemeente binnen de gestelde kaders blijven, hebben we de vrijheid om elke denkbare vrijstelling op te nemen. Toch is het zaak om daar terughoudend mee om te gaan. Wij hebben als bestaand beleid dat de belastingverordeningen niet worden gebruikt als subsidie-instrument.

Wij hebben drie concrete argumenten tegen het gebruik van belastingsubsidies:

- Het verlenen van vrijstellingen betekent in feite het toekennen van indirecte subsidies. Het verdient echter de voorkeur in die gevallen waarin aanleiding bestaat tot subsidiëring dit rechtstreeks te doen. Deze wijze van bekostiging bevordert de inzichtelijkheid van de gemeentelijke begroting en rekening. Indien de te betalen belasting met het subsidiebedrag zou worden gesaldeerd, wordt dit inzicht vertroebeld, hetgeen wij niet wenselijk achten.
- Het verlenen van vrijstellingen impliceert noodzakelijkerwijs dat van de overige belastingplichtigen een hoger belastingbedrag zal moeten worden gevraagd, wil een gelijke opbrengst van de belastingen worden verkregen.

⁸ Bijvoorbeeld paspoorten en Nederlandse Identiteits Kaart.

- Het motief om een eventuele vrijstelling op te nemen is vooral van subjectieve aard en gebaseerd op een stuk sympathie voor de aanvragers. Dit subjectieve karakter staat op gespannen voet met het gelijkheidsbeginsel.

In het verleden hebben verschillende organisaties verzocht om vrijstelling c.q. verlaging van gemeentelijke belastingen. Denkt u bijvoorbeeld maar aan de sportverenigingen, de buurt- en clubhuizen of rommelmarktcommissies. Op grond van bovenstaande argumenten zijn al deze verzoeken afgewezen.

Overigens kunnen we als gemeente op grond van de Algemene Wet inzake Rijksbelastingen een hardheidsclausule toepassen om bij bepaalde gevallen of groepen van gevallen tegemoet te komen aan onbillijkheden van overwegende aard, welke zich bij de toepassing van de belastingwet mochten voordoen.

c. Kostendekking in Gemeentewet

De tarieven van de rechten mogen maximaal kostendekkend zijn op verordeningniveau. Deze 100 procent kostendekking is de maximumgrens. Er is geen wettelijke ondergrens. Daarmee is de mate van kostendekking een politieke keuze. In artikel 229b van de Gemeentewet wordt de kostendekking nader toegelicht. De laatste volzin van het eerste lid bevat de belangrijkste eis omtrent de kostendekking.

1. *In verordeningen op grond waarvan rechten als bedoeld in artikel 229, eerste lid, onder a en b, worden geheven, worden de tarieven zodanig vastgesteld dat de geraamde baten van de rechten niet uitgaan boven de geraamde lasten ter zake.*
2. *Onder de in het eerste lid bedoelde lasten worden mede verstaan:*
 - a. *bijdragen aan bestemmingsreserves en voorzieningen voor noodzakelijke vervanging van de betrokken activa;*
 - b. *de omzetbelasting die ingevolge de Wet op het BTW-compensatiefonds recht geeft op een bijdrage uit het fonds.*

Het gaat dus uitdrukkelijk over de begrote lasten en baten. Indien bij het vaststellen van de gemeenterekening blijkt dat er op dat product "winst" wordt gemaakt, dan heeft dat geen gevolgen voor de mate van kostendekking. Een rechterlijke toetsing van de kostendekking bij beroepszaken zal zich altijd moeten beperken tot de begrotingscijfers.

Overigens heeft de Hoge Raad op 10 april 2009 nieuwe uitgangspunten geformuleerd voor de gevolgen van een overschrijding van de opbrengstnorm. Als de geraamde baten hoger zijn dan de geraamde lasten, leidt dat slechts tot gedeeltelijke onverbindendheid van de tariefstijging van een recht. Dat is de hoofdregel. De aanslag wordt dan bijvoorbeeld bij een overschrijding van vijf procent met vijf procent verminderd. Slechts als aan twee specifieke voorwaarden wordt voldaan, wordt de hele aanslag vernietigd, namelijk als de gemeente bewust kosten heeft opgevoerd die ze niet via de retributie kon verhalen en als bovendien de overschrijding fors is⁹.

Hoewel bovenstaande wetsbepaling zich beperkt tot de gebruiks- en genotsretributies van artikel 229 van de Gemeentewet, heeft de gemeente zichzelf voor de hondenbelasting en de toeristenbelasting ook deze eis opgelegd. Naar de letter van de wet zijn het algemene belastingen, maar in Hellendoorn worden de belastingopbrengsten van de honden- en toeristenbelasting aangewend ter dekking van de kosten. Het zijn daarmee feitelijk bestemmingsbelastingen geworden.

d. Kostendekkende tarieven op grond van het raadsbeleidsprogramma

Gedurende een lange periode hebben wij voor de afvalstoffenheffing en het rioolrecht een kostendekking gekend van 80 procent. De resterende 20 procent van de kosten werd gedekt vanuit de algemene middelen. Deze systematiek werd bekend onder de naam "80/20-maatregel". Om het bestaande beleid te handhaven en daarnaast de strategische projecten te realiseren, is op grond van het raadsbeleidsprogramma voor de periode 2004-2007 besloten om in die raadsperiode de "80/20-maatregel" gefaseerd af te bouwen naar een verhouding 90/10. Daarna is het beleidskader echter gewijzigd door de afschaffing van de gebruikerheffing OZB voor woningen. De rijksoverheid gaat in de suppletiereregeling voor de weggevallende OZB-inkomsten uit van een 100 procent kostendekking voor de afvalstoffenheffing en het rioolrecht/heffing. In het raadsbeleidsprogramma 2006-2010 is mede daarom opgenomen dat de gemeente streeft naar kostendekkende leges en heffingen (met uitzondering van de begrafenisrechten).

⁹ LJN: BC3691, Hoge Raad, 43747.

e. Kostentoerekening

Er staat nergens voorgeschreven welke kosten al dan niet mogen worden gedekt uit een bestemmingsheffing. Er is wel enige jurisprudentie, vooral rond het rioolrecht, maar op basis daarvan kan geen uitputtende lijst worden geconstrueerd van wat wel en niet mag. Dit is dan ook deels een bestuurlijke keuze, net als de mate van kostendekkendheid van de bestemmingsheffingen. In 2007 verscheen er in opdracht van het Ministerie van BZK de "Handreiking kostentoerekening leges en tarieven". Hierin wordt in algemene zin ingegaan op bestemmingsheffingen. Er wordt onder meer stilgestaan bij de jurisprudentie rond bestemmingsheffingen en methoden om kosten toe te rekenen. De gemeente Hellendoorn gebruikt deze handreiking bij het opstellen van de begroting.

f. Kostprijsberekeningen

Bij het vaststellen van tarieven voor nieuwe producten wordt er een kostprijsberekening gemaakt. Daarna worden de tarieven jaarlijks geïndexeerd met een inflatiecorrectie. De inflatiecorrectie waarmee gewerkt wordt, is een correctie die jaarlijks in de begroting wordt doorgevoerd op de baten en lasten. Uitgangspunt hierbij is het te verwachten loon- en prijspeil. Deze werkwijze voldoet prima. Alleen wanneer er aanleiding toe is, wordt er een nieuwe kostprijsberekening gemaakt.

Bij het kostenverhaal is het noodzakelijk dat alle kosten begrotingstechnisch correct worden toegerekend aan de kostenveroorzakers. Immers, alleen dan ontstaat een realistisch beeld van de mate van kostendekkendheid van deze heffingen. Wanneer deze heffingen niet volledig kostendekkend zijn, dan zal vanuit de algemene middelen het verschil moeten worden bijgelegd. Hierdoor wordt de vrijheid van besteding van deze algemene middelen op voorhand al beperkt.

g. Tarieven van andere gemeenten

Ieder jaar verschijnen er publicaties met ranglijsten over de gemeentelijke belastingen. In de pers zorgt dat altijd voor de bekende ophef. Het gevaar van dergelijke ranglijsten is dat gemeenten zich gaan richten naar de tarieven van andere gemeenten. Het is uiteraard prijzenswaardig om de burger geen al te hoge tarieven te willen opleggen, maar de basis daarvoor moet liggen aan de kostenkant. In onze gemeente hebben wij voor vrijwel alle belastingsoorten gekozen voor 100 procent kostendekkendheid.

2.2 Afvalstoffenheffing

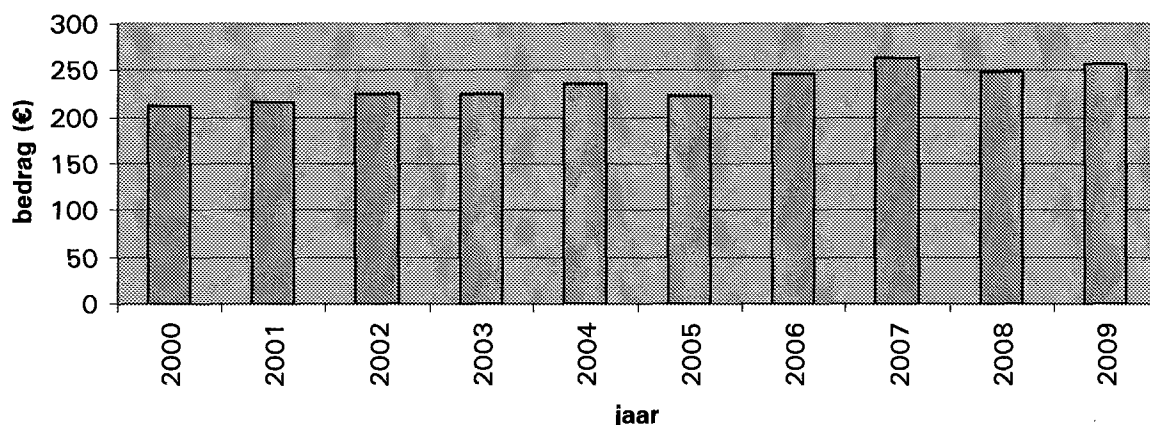
Historie

Wij hanteren al jaren gedifferentieerde tarieven. Eerst was er sprake van een vast tarief per perceel en daarna kenden we nog gedurende enkele jaren verschillende tarieven voor één- en meerpersoonshuishouden. Met ingang van 1996 is het huidige tariefsysteem van kracht. Dat bestaat uit een vast tarief per perceel, verhoogd met een opslag voor de container(s) die de belastingplichtige in bruikleen heeft. In onderstaande tabel ziet u de ontwikkeling van de tarieven (in euro's) sinds 2000.

Jaar	Basis-heffing	140 liter restcont.	240 liter restcont.	140 liter GFT-cont.	240 liter GFT-cont.	Standaard-combinatie
2000	95,29	50,37	85,76	31,31	53,09	212,36
2001	97,11	51,28	87,13	31,76	54,00	216,00
2002	100,92	53,28	90,60	33,00	56,16	224,52
2003	100,92	53,28	90,60	33,00	56,16	224,52
2004	105,72	55,80	94,92	34,56	58,80	235,20
2005	88,56	57,60	97,80	36,00	60,60	222,36
2006	109,80	58,20	99,00	36,60	61,20	245,40
2007	117,60	62,40	106,20	39,00	65,40	262,80
2008	103,80	62,40	106,20	39,00	65,40	249,00
2009	106,92	64,32	109,44	40,20	67,32	256,56

In de voorlichting aan de burger gebruiken wij meestal de standaardcombinatie als voorbeeld. Dat is het tarief dat hoort bij de basisheffing + 240 liter restcontainer + 140 liter GFT-container. Omdat de afvalstoffenheffing een zogenaamde tijdvakbelasting is, moeten de tarieven deelbaar zijn door twaalf (maanden). Dit verklaart het bedrag achter de komma.

Ontwikkeling bedrag standaardcombinatie

Het valt op dat in 2003 het tarief gelijk bleef aan het voorgaande jaar. Toen kon de kostenstijging worden opgevangen binnen de autonome groei van de belastingopbrengsten.

De daling in 2005 was het gevolg van het besluit om de burger te gedeeltelijk te compenseren voor de afschaffing van de Zalmsnip¹⁰. Ook de daling in 2008 is het gevolg geweest van een compensatieregeling. Wij hebben toen de stijging van de tarieven van de OZB en het rioolrecht gecompenseerd met een verlaging van de afvalstoffenheffing.

Bijzondere tariefbepalingen in de verordening

Percelen die zijn gelegen in een flat c.q. appartementengebouw beschikken vaak niet over eigen containers. Bewoners moeten dan gebruik maken van de verzamelcontainers die de gemeente daar heeft geplaatst. Voor dit soort percelen is er in de verordening een specifieke bepaling opgenomen. Zij worden aangeslagen voor de basisheffing en een 140 liter restcontainer. Bij percelen die zijn gelegen op een recreatiepark en daar gebruik maken van verzamelcontainers geldt een vergelijkbare regeling. Zij worden aangeslagen voor de basisheffing en een 240 liter restcontainer.

Voor de genoemde containervolumes is gekozen naar aanleiding van onderzoek naar de aangeboden hoeveelheden afval. Bij hoogbouwpercelen constateerden wij weinig GFT-afval en een beperkte hoeveelheid restafval. Bij de recreatiepercelen constateerden wij ook weinig GFT-afval, maar wel een aanzienlijke hoeveelheid restafval.

De verordening afvalstoffenheffing kent verder nog tarieven voor het inzamelen van grove huishoudelijke afvalstoffen, het achterlaten van huishoudelijke afvalstoffen op het afvalbrengpunt en het omruilen van een container voor huishoudelijke afvalstoffen.

Inzameling van kunststofverpakkingen

De gescheiden inzameling van kunststofverpakkingen zou gevolgen kunnen hebben voor de hoeveelheden restafval, het containergebruik en daarmee ook de tarieven van de afvalstoffenheffing. Omdat de inzameling van kunststofverpakkingen nog in een voorbereidende fase zit (start van de inzameling in het vierde kwartaal van 2009), kunnen wij hierover echter nog geen uitspraken doen.

Tariefdifferentiatie

De afvalstoffenheffing is een bestemmingsbelasting met een belastingkarakter. Het belastingkarakter komt tot uiting in het feit dat gemeenten afvalstoffenheffing kunnen heffen ook

¹⁰ De Zalmsnip was een maatregel van de Rijksoverheid, waarbij gemeenten lastenverlichting moesten geven aan hun belastingplichtigen.

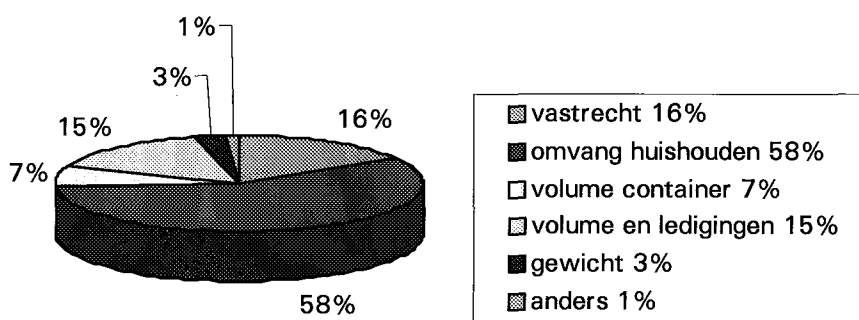
als de burger geen gebruik maakt van de inzameling door de gemeente. Om het belastingkarakter in de tariefstelling tot uitdrukking te brengen, wordt in de theorie over deze belastingsoort aangeraden om een basistarief te heffen¹¹. Hoewel het niet verplicht is, doen wij dat ook in Hellendoorn.

De keuze van de heffingsgrondslag hangt samen met achterliggende doelstellingen die een gemeente nastreeft. Als men de nadruk wil leggen op het belastingkarakter, dan ligt een vast bedrag per perceel voor de hand. Indien de gemeente een verband wil aanbrengen tussen de belasting en de hoeveelheid aangeboden huisvuil, dan zijn de volgende heffingsgrondslagen (of een combinatie daarvan) mogelijk:

- naar het aantal personen in een particuliere huishouding;
- naar inzamelrequentie;
- naar de mate van (feitelijk) gebruik van de inzameldienst, bijvoorbeeld:
 - op basis van het aantal vuilniszakken;
 - op basis van de containergrootte (keuze van Hellendoorn);
 - op basis van het aangeboden gewicht;
 - op basis van het aantal ledigingen.

Uit de Atlas van de lokale lasten 2009 komt het volgende beeld naar voren:

Tariefsystemen (% bevolking)

In het verre verleden hebben wij de afvalstoffenheffing geheven per perceel. Daarna hebben wij nog een korte periode gekend waar wij bij de afvalstoffenheffing onderscheid maakten tussen een één- en meerpersoonshuishouden. Daarna zijn wij overgegaan tot invoering van het huidige systeem met tariefsdifferentiatie, ook wel diftar genoemd. Daarvoor hadden wij destijds¹² drie argumenten, te weten:

- een rechtvaardige(r) kostentoedeling richting burger;
- een verbetering van het scheidingsgedrag
- afvalreductie.

Bovenstaande argumenten hebben ons inziens nog niet aan kracht ingeboet. Door het leggen van een relatie tussen het afvalaanbod en de te betalen belasting hopen wij de burger te stimuleren bewust en zorgvuldig om te gaan met afval(scheiding).

Als we dit gedrag van de burger nog verder willen stimuleren, dan ligt een heffing naar gewicht of aanbodfrequentie voor de hand. Veel gemeenten doen dit inmiddels al. Bij die vormen van tariefdifferentiatie is het noodzakelijk dat de afvalcontainers beschikken over een chip en dat de inzamelwagens deze chip kunnen uitlezen. Dat is een kostbare aanpassing met, ook in het dagelijkse werk gevolgen op het technische vlak. Ook bij de heffingskant zijn er gevolgen. Definitieve afrekening is pas mogelijk na afloop van het belastingjaar. Als we als gemeente het geld eerder binnen willen hebben, moeten we gaan werken met voorlopige en definitieve aanslagen. Dat laatste zorgt voor ruwweg geschat voor een verdubbeling van de perceptiekosten.

¹¹ Heffingen Lokale Overheden, compendium V U-pag 5.

¹² Nota tariefdifferentiatie afvalstoffenheffing (1995).

Door de ervaringen met onder andere ontwijkgedrag van burgers en de hiervoor genoemde nadelen zien we het afrekenen op gewicht niet als een reële optie voor tariefdifferentiatie. Het invoeren van een volume/frequentie systeem zou dat wel kunnen zijn, hoewel voor dat systeem ook de genoemde nadelen van kracht zijn. Op dit moment overwegen we invoering van een volume/frequentie systeem nog niet, mede omdat we de ontwikkelingen bij de inzameling van deelstromen, zoals kunststoffen, willen afwachten. Daarnaast zijn onze containers weliswaar financieel afgeschreven, maar technisch kunnen ze nog (enkele) jaren mee.

Wat we wel opnieuw gaan afwegen, is de kostentoedeling binnen de huidige tariefdifferentiatie. Bij de invoering zijn aan de basisheffing toegerekend de vaste kosten en circa de helft van de variabele kosten. De andere helft van de variabele kosten is toegerekend aan de containertarieven. In de jaren daarop zijn de belastingtarieven steeds procentueel aangepast. Gelet op de lange tijd die is verstreken sinds 1995 en de sindsdien uiteenlopende tariefsontwikkeling bij het restafval en het GFT-afval vinden wij een heroriëntatie beslist noodzakelijk. Wij zullen daarom bij de voorbereiding van de begrotingscijfers 2011 hiernaar onderzoek doen. De (mogelijke) gevolgen daarvan zullen wij meenemen in de begrotingsvoorstellen voor 2011 en verder. Want ook van een aanpassing van de containertarieven (lees: grotere onderlinge verschillen) kan volgens ons een stimulans uitgaan tot ander "afvalgedrag" bij de burger.

Vooruitlopend op het onderzoek naar de kostentoedeling zou u kunnen besluiten, op politieke gronden, om de tarieven aan te passen. Aanleiding hiervoor zou bijvoorbeeld kunnen zijn de wens om te komen tot een ander of logischer verschil tussen de containertarieven of een andere verhouding tussen de basisheffing enerzijds en de containertarieven anderzijds. Er zijn legio mogelijkheden.

Voorop staat dat wij een stimulans willen geven om te komen tot afvalreductie. Daarom stellen wij voor om het aantal 140 liter restcontainers per belastingplichtige te beperken tot één container. Voor de 240 liter restcontainer stellen we het maximum op twee containers. Eén en ander kan geregeld worden in de afvalstoffenverordening.

Uitgaande van de wens om te komen tot afvalreductie en vergroting van het afvalbewustheid van de burger zou u, nu of als nieuwe raad in 2010, kunnen kiezen uit de volgende drie varianten.

Overigens kunnen wij op dit moment nog niet goed inschatten wat de gevolgen van de kunststofinzameling zullen zijn voor het aantal uitgezette containers. Burgers met een 240 liter restcontainer kunnen deze inruilen voor een 140 liter restcontainer. Maar iedereen met een 140 liter restcontainer heeft geen mogelijkheid tot het omruilen van deze container naar een kleinere. Daarom zal in de loop van 2010 een onderzoek gedaan worden naar de mogelijkheden van een 60 liter inzetbak, die in de 140 liter restcontainer geplaatst kan worden.

In de onderstaande berekeningen is de huidige situatie (= aantal uitgezette containers) als uitgangspunt genomen. Als burgers grote containers gaan omruilen voor kleinere, zal dit een tijdelijk financieel tekort opleveren, dat vervolgens gedekt kan worden vanuit de reserves. Indien blijkt dat er veel gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid om over te stappen van een 240 liter restcontainer naar een 140 liter restcontainer, dan zal bij gelijkblijvende kosten het tarief moeten worden verhoogd, omdat we uitgaan van kostendekkende tarieven.

Variant 1:

Deze variant behoeft geen toelichting, het is namelijk de huidige systematiek. U kunt kiezen voor deze variant als u eerst het onderzoek naar de kostentoedeling en/of de effecten van de kunststofinzameling wilt afwachten.

Omschrijving	Tarief 2009
Basisheffing	106,92
140 liter gft-container	40,20
240 liter gft-container	67,32
140 liter restcontainer	64,32
240 liter restcontainer	109,44

Variant 2:

Deze variant gaat uit van een lagere basisheffing met hogere containertarieven (met dezelfde verhouding tussen de containers). Nu wordt circa de helft van de kosten gedekt uit de basisheffing en de andere helft uit de containerheffing. Als we bijvoorbeeld slechts 25 procent van de kosten

zouden gaan dekken uit de basisheffing en 75 procent uit de containerheffing dan zou het volgende beeld ontstaan:

Omschrijving	Huidig tarief 2009	Tarief 2009 bij 25 % kosten uit basisheffing
Basisheffing	106,92	57,48
140 liter gft-container	40,20	56,40
240 liter gft-container	67,32	94,44
140 liter restcontainer	64,32	90,24
240 liter restcontainer	109,44	153,48

Wat betekent dit nu voor de totale aanslag afvalstoffenheffing? In de onderstaande tabel ziet u de consequenties:

Omschrijving	Tarief 2009 (huidig)	Tarief 2009 (variant 2)
Basisheffing + 140 liter gft-container en 240 liter restcontainer	256,56	267,36
Basisheffing + 240 liter gft-container en 240 liter restcontainer	283,68	305,40
Basisheffing + 140 liter gft-container en 140 liter restcontainer	211,44	204,12
Basisheffing + 240 liter gft-container en 140 liter restcontainer	238,56	242,16

Overigens nemen we als gemeente met een dergelijke variant wel een hoger financieel risico. Want de basisheffing zorgt voor een vaste inkomstenbron, terwijl de containerheffing een variabele inkomstenbron is.

Variant 3:

Deze variant gaat uit van een gelijkblijvende basisheffing met een hoger tarief voor de 240 liter restcontainer en een lager tarief voor de 140 liter restcontainer. De tarieven voor de gft-containers blijven gelijk. Nu zijn de tarieven voor de restafvalcontainers nog gelijk aan elkaar als we ze omrekenen naar een tarief per liter. U zou kunnen overwegen voor de 240 liter restcontainer de prijs per liter te verhogen en het totaalbedrag wat dat oplevert in mindering te brengen op de opbrengst van de 140 liter restcontainers. Als we de prijs per liter voor de 240 liter restcontainer verhogen met bijvoorbeeld 15 procent dan kan het tarief van een 140 liter restcontainer met 36 procent omlaag. Deze percentages zijn gebaseerd op kostendeekkende tarieven en de samenstelling van het huidige containerbestand. Dan ontstaat het volgende beeld:

Omschrijving	Tarief 2009	Tarief 2009 bij aangepaste literprijzen
Basisheffing	106,92	106,92
140 liter gft-container	40,20	40,20
240 liter gft-container	67,32	67,32
140 liter restcontainer	64,32	41,04
240 liter restcontainer	109,44	125,88

Wat betekent dit nu voor de totale aanslag afvalstoffenheffing? In de onderstaande tabel ziet u de consequenties:

Omschrijving	Tarief 2009 (huidig)	Tarief 2009 (variant 3)
Basisheffing + 140 liter gft-container en 240 liter restcontainer	256,56	273,00
Basisheffing + 240 liter gft-container en 240 liter restcontainer	283,68	300,12
Basisheffing + 140 liter gft-container en 140 liter restcontainer	211,44	188,16
Basisheffing + 240 liter gft-container en 140 liter restcontainer	238,56	215,28

In variant twee en drie wordt het financieel aantrekkelijk om afval meer te scheiden (bijvoorbeeld door kunststoffen, papier enzovoort niet aan te leveren via het restafval) om daardoor over te kunnen gaan op een kleinere container.

Kostendekking

Hieronder ziet u de kostendeckingspercentages volgens de cijfers van de begroting 2009.

Omschrijving	Baten	Lasten	Kostendeckingspercentage
2009	3.290.387	3.295.581	99,84%
2010	3.393.291	3.350.059	101,29%
2011	3.427.224	3.346.923	102,40%
2012	3.530.041	3.454.909	102,17%

Opmerkingen bij de tabel:

- De rijksoverheid gaat in de suppletierегeling voor de wegvallende OZB-inkomsten (die loopt via de uitkering vanuit het Gemeentefonds) al uit van een 100 procent kostendekking voor de afvalstoffenheffing.
- Uit de "Atlas van de lokale lasten 2009" komt naar voren dat 86 procent van de (deel)gemeenten een kostendekkend tarief kennen voor de reinigingsheffingen
- Vanuit het raadsbeleidsprogramma 2006-2010 streven we naar een kostendekkend tarief in 2010.
- Tarieven mogen niet meer dan 100 procent kostendekkend zijn op verordeningniveau. Bij het opstellen van de begroting 2010 wordt hiermee rekening gehouden. Hierbij kan er wel sprake zijn van reservevorming. De reserve blijft echter altijd bestemd voor de inzameling en verwerking van afval. Zo kunnen we fluctuaties binnen de tariefstelling opvangen. Dit creëert rust in de cijfers.
- In de bovenstaande berekeningen is uitgegaan van het huidige uitstaande containerbestand.
- De effecten van de kunststofinzameling, waaronder volumereductie en eventuele extra inzamelkosten, zijn nog onbekend en daarom niet meegenomen in bovenstaande berekeningen.
- Indien blijkt dat er veel gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid om over te stappen van een 240 liter restcontainer naar een 140 liter restcontainer, vanwege de kunststofinzameling of vanwege het prijsverschil tussen de containers, dan zal het tarief voor 2011 bij gelijkblijvende kosten moeten worden verhoogd omdat we uitgaan van kostendekkende tarieven.
- Indien er wordt gekozen voor variant drie is het onvermijdelijk dat onze gemeente hoger uitkomt in de jaarlijkse vergelijkingslijstjes over de belastingdruk. Zo gaat bijvoorbeeld de provincie Overijssel in hun vergelijking uit van een restafvalcontainer van 240 liter en een groente-, fruit- en tuinafvalcontainer van 140 liter. Gezien het landelijke besluit voor kunststofinzameling en daardoor landelijk minder volume, zullen wij daarom voorstellen aan de provincie om als standaard uit te gaan van twee 140 liter containers.

2.3 Begrafenisrechten

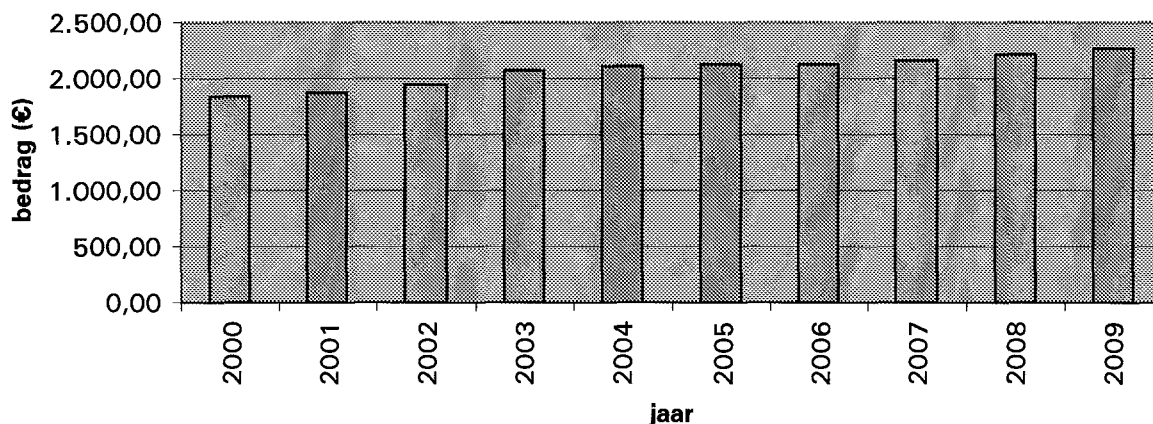
Historie

In de onderstaande tabel ziet u de ontwikkeling in de afgelopen tien jaar van de belangrijkste tarieven van de begrafenisrechten.

Jaar	Aankoop eigen graf incl. vergunning grafbedekking	Begraven volwassene	Totaal
2000	1.262,87	578,12	1.840,99
2001	1.288,28	589,91	1.878,19
2002	1.339,00	613,00	1.952,00
2003	1.419,00	650,00	2.069,00
2004	1.444,00	661,00	2.105,00
2005	1.458,00	668,00	2.126,00
2006	1.458,00	668,00	2.126,00
2007	1.476,00	676,00	2.152,00
2008	1.519,00	696,00	2.215,00
2009	1.557,00	713,00	2.270,00

Als we de ontwikkeling grafisch weergeven, ontstaat het volgende beeld.

Ontwikkeling begrafenisrechten

De tarieven zijn in de weergegeven periode alleen gestegen met de inflatiecorrectie. Alleen in 2006 kon dat, gelet op de kostenontwikkeling, achterwege blijven.

Tariefdifferentiatie

Bij de begrafenisrechten is er sprake van een echte retributie. De belastingplichtige betaalt uitsluitend voor de dienstverlening waarvoor hij/zij gekozen heeft. Voor wat betreft het tarief zijn de verschillende diensten dan ook zoveel mogelijk gedifferentieerd. Het grootste deel van de verordening bestaat uit een opsomming van diensten met een bijbehorend tarief, dat is afgerond op hele euro's. Gelet op de reeds vergaande tariefdifferentiatie binnen deze belastingsoort en de directe koppeling aan de dienstverlening met het daaraan gelieerde kostenaspect, zien wij geen mogelijkheid om de tarieven nog verder te differentiëren.

Vergelijking met andere tarieven

Regelmatig horen wij de stelling dat de Hellendoornse tarieven aan de hoge kant zouden zijn, vooral ten opzichte van de bijzondere begraafplaatsen in onze gemeente maar ook in vergelijking met de tarieven van andere gemeenten.

Onze tarieven zijn inderdaad hoger dan die van de bijzondere begraafplaatsen. De gemeentelijke begraafplaats is volledig in beheer bij ons als gemeente en wordt onderhouden door betaalde krachten. Bij de bijzondere begraafplaatsen wordt (deels) gewerkt met vrijwilligers. Daarnaast is bij de grondverwerving vaak sprake geweest van lagere investeringen. Door beide oorzaken zijn bij de bijzonder begraafplaatsen lagere exploitatiekosten en tarieven mogelijk.

Het vergelijken van onze tarieven met die van andere gemeenten is niet eenvoudig. Bij sommige gemeenten, waaronder Hellendoorn, zit er in de tarieven een component voor onderhoud, bij een andere gemeente weer niet. In onze gemeente hoeven nabestaanden niet apart te betalen voor een vergunning voor het plaatsen van een grafmonument, bij andere gemeenten wordt hiervoor wel een extra bedrag apart in rekening gebracht. Bij sommige gemeenten wordt een graf uitgegeven voor tien jaar, bij anderen voor twintig of dertig jaar. Ook wordt in de ene gemeente alleen boven elkaar begraven en in een andere gemeente alleen naast elkaar. Een zuivere vergelijking is dus moeilijk.

Ter uw informatie hebben we toch getracht de tarieven van Hellendoorn en de omliggende gemeenten in beeld te brengen. Die ziet u in onderstaande tabel. Het betreffen de tarieven van 2009.

Omschrijving	Hellendoorn	Ommen	Rijssen-Holtén	Twente-rand	Wierden	Raalte
aankoop eigen graf	1.557,00	1.128,50	1.131,00	1.710,00	877,90	2.347,50
Vergun. grafbedekking	0,00	29,40	0,00	52,00	67,25	42,75
begraven volwassene	713,00	704,00	457,00	619,00	529,95	444,00
Totaal	2.270,00	1.861,90	1.588,00	2.381,00	1.475,10	2.834,25

Van de zes onderzochte gemeenten zijn er twee duurder en drie goedkoper dan de gemeente Hellendoorn. Mede naar aanleiding van bovenstaand overzicht zijn wij van mening dat de tarieven van de begrafenisrechten in de gemeente Hellendoorn niet te hoog zijn.

Kostendekking

Het enige punt van discussie bij de begrafenisrechten is de mate van kostendekkendheid. Jaren geleden heeft de gemeenteraad bepaald dat bij de begrafenisrechten een kostendekkingspercentage moet gelden van tachtig procent. In het raadsbeleidsprogramma 2006-2010 is hierover expliciet gesteld dat wij streven naar kostendekkende leges en heffingen met uitzondering van de begrafenisrechten.

Op het eerste gezicht is het wellicht onlogisch dat wij als gemeente streven naar kostendekkende tarieven, maar daar voor één belastingsoort een uitzondering op maken. Door kostendekkende tarieven te hanteren, hoeft immers geen beroep gedaan te worden op de algemene middelen. Maar bij de begrafenisrechten zijn er nog andere aspecten die ook belangrijk zijn.

- Kostendekkende begrafenisrechten kunnen leiden tot niet gewenste ontwikkelingen op het sociaal-maatschappelijke vlak.
- Naast de functie als algemene begraafplaats, hebt u in het verleden besloten om de locatie te zien als een plek met een parkfunctie, waarbij wij als gemeente veel waarde hechten aan een goed onderhoudsniveau. Mede vanwege de parkfunctie is destijds besloten tot een kostendekking van 80 procent. Het is een belangrijk onderdeel van het openbaar groen en wordt ervaren als een voorziening van algemeen belang.

Andere gemeenten werken met een sterk verschillende mate van kostendekking. Soms is het tarief maar voor 50 procent kostendekkend.

Hieronder ziet u de kostendekkingspercentages volgens de cijfers van de begroting 2009.

Omschrijving	Baten	Lasten	Kostendekkingspercentage
2009	317.517	373.407	85,03%
2010	317.517	381.481	83,23%
2011	317.517	379.938	83,57%
2012	354.987	423.364	83,85%

Opmerkingen bij de tabel:

Op grond van de begrotingscijfers blijkt dat de kostendekking dichterbij de 85 procent ligt dan de 80 procent. Maar de begrafenisrechten blijven in werkelijkheid al jaren achter bij de raming. Op rekeningbasis was er in 2006 een kostendekking van 76 procent en in 2007 van 73,5 procent. Deze cijfers zijn zonder BTW. Indien we rekening houden met de BTW komen we rond de 80 procent uit.

2.4 Brandweerrechten

Algemeen

De brandweerrechten nemen een zeer bescheiden positie in binnen het Hellendoornse belastinggebied. Ze zijn ingevoerd in 1998 omdat er, regionaal gezien, behoefte was aan kostenverhaal. Destijds zijn er tarieven vastgesteld die vervolgens jaarlijks zijn aangepast voor inflatie. In hoeverre deze tarieven kostendekkend zijn, is onbekend aangezien de diensten waar het om gaat niet of nauwelijks worden verstrekt.

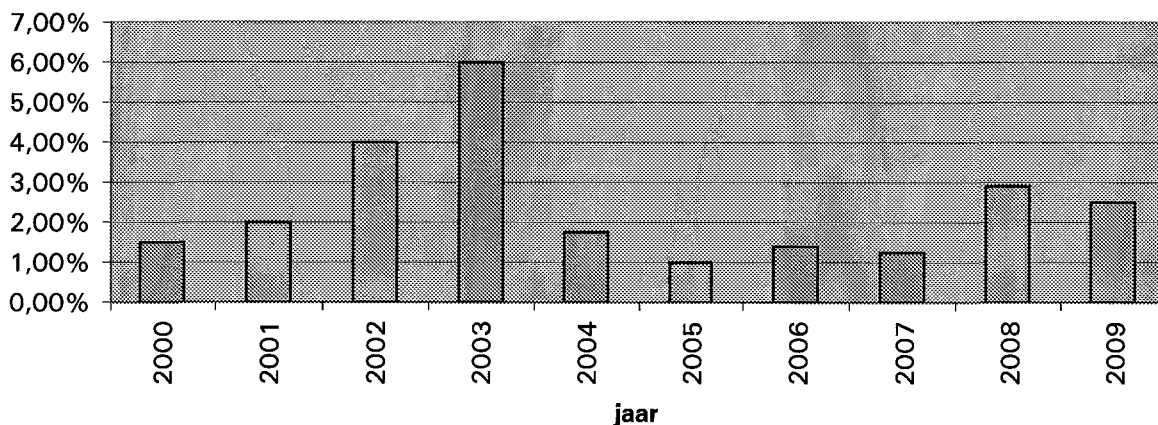
Qua karakter kunnen de brandweerrechten wel enigszins worden vergeleken met de leges. Het gaat om het gebruik van bezittingen, werken of inrichtingen van de brandweer of om het verlenen van diensten door de brandweer. Het gaat bij de brandweerrechten uitdrukkelijk niet om brand-, ongevallen- of rampenbestrijding, maar wel bijvoorbeeld om het:

- inhuren van brandweerpersoneel, eventueel met materieel en/of materiaal;
- behandelen van brandslangen;
- beschikbaar stellen van brandblusmiddelen;
- vullen van persluchtcilinders.

Ontwikkeling tarieven

In de onderstaande grafiek ziet u de inflatiecorrectie die is toegepast op de tarieven van de brandweerrechten.

Toegepaste inflatiecorrectie

Kostendekking

Vanwege de minimale bedragen worden in de begroting de baten en lasten voor de brandweerrechten niet specifiek bijgehouden. Daarom is het niet mogelijk een kostendekkingspercentage te geven.

Tarieven

Er zijn geen bijzondere tariefsbepalingen in de verordeningen opgenomen. Wel zijn de brandweerrechten sterk gedifferentieerd.

Opbrengst

De opbrengst van deze belastingsoort is minimaal. Gemiddeld wordt er jaarlijks nog geen duizend euro in rekening gebracht. Dat komt omdat de brandweer zeer terughoudend is met het verlenen van de diensten zoals omschreven is in de verordening.

Afschaffing

Gelet op het voorgaande hebben wij als gemeente eigenlijk helemaal geen verordening brandweerrechten nodig. Het is efficiënter om in voorkomende gevallen één en ander af te handelen via het privaatrechtelijke traject, dus via een nota. Bovendien past afschaffing van de verordening brandweerrechten ook in het streven naar deregulering.

Advies aan gemeenteraad: Wij adviseren u de verordening brandweerrechten met ingang van 1 januari 2010 in te trekken.

2.5 Hondenbelasting

Historie

Met ingang van 1993 wordt er in de gemeente Hellendoorn hondenbelasting geheven. Het motief om deze belasting in te voeren was gelegen in het milieubeleid en de toepassing van het beginsel van "de vervuiler betaalt". Uitgaande van het profijtbeginsel wordt, sinds de invoering van deze belastingsoort, de opbrengst aangewend ter bestrijding van de overlast door honden en de daar direct aan verwante activiteiten zoals de aanleg en onderhoud van hondentoiletten en ruige bermen, een controleur, controles, hondenpenningen, voorlichting en perceptiekosten. Hierbij is bij de besluitvorming ter zake expliciet uitgesproken dat de gemeente "er niet beter" van wil worden. Kortom de gemeente Hellendoorn beschouwt de hondenbelasting als een bestemmingsbelasting. Dat is een politieke keuze. Volgens de fiscale theorie is de hondenbelasting een algemene belasting.

In onze gemeente stonden medio 2009 2.609 honden geregistreerd. Daarnaast hebben we nog 8 kennels.

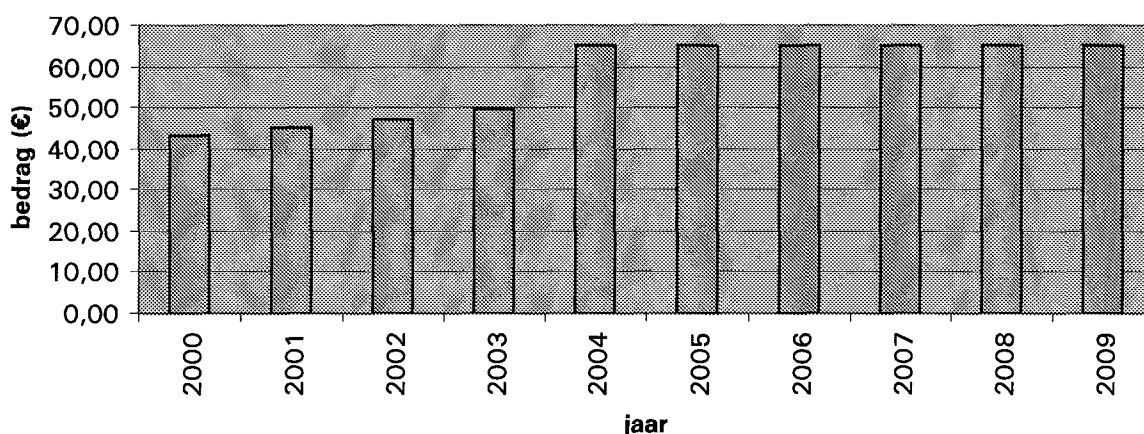
Bijzondere vrijstelling in de verordening

Naar aanleiding van bezwaarschriften en handtekeningenacties uit het buitengebied ontstond er een discussie over het opnemen van een vrijstelling voor honden in het buitengebied van de gemeente en is er met ingang van 1996 in de verordening een vrijstelling opgenomen voor deze honden. Met deze vrijstelling haalden wij de landelijke pers, toen de Hoge Raad oordeelde dat een dergelijke vrijstelling was toegestaan. Wij staan nog steeds achter deze vrijstelling, aangezien er in het buitengebied geen voorzieningen zijn en worden getroffen voor de houders van honden.

Ontwikkeling tarieven

In de onderstaande grafiek ziet u de ontwikkeling van de tarieven voor de hondenbelasting.

Ontwikkeling tarief hondenbelasting

In de tabel kunt u zien dat wij in de periode tot en met 2003 toegroeiden naar het huidige tarief van € 65,- per hond. Dat tarief hanteren wij sinds 2004. In 2000 was het € 43,11, in 2001 was het € 45,38, in 2002 was het € 47,16 en in 2003 was het € 49,80.

Ontwikkelingen

Op het gebied van de hondenbelasting zijn er nagenoeg geen ontwikkelingen. Gelet op het feit dat de gemeente deze belastingsoort al jaren heft, is er een zekere mate van draagvlak ontstaan bij de burger. Dat laat onverlet dat er nog steeds moet worden gecontroleerd op het niet aanmelden van honden en op overtreding van de opruimplicht.

Tariefdifferentiatie

Bij de vaststelling van het tarief hebben gemeente keuze uit drie systemen. Men kan kiezen voor een degressief, proportioneel of progressief tarief. Een keuze voor een degressief tarief betekent dat de belastingdruk per hond minder dan evenredig stijgt naarmate het aantal honden dat wordt gehouden toeneemt. Een proportioneel tarief betekent dat het tarief per hond verschuldigd is. Het progressieve tarief leidt ertoe dat de te betalen belasting meer dan evenredig zal stijgen naarmate het aantal honden, dat door een belastingplichtige wordt gehouden, toeneemt.

In de gemeente Hellendoorn heffen wij een proportioneel tarief van € 65,- per hond. Overigens wordt dit tarief wel beperkt door een maximum van vijf honden. De zesde en volgende hond is dus gratis. Ook hebben we in onze gemeente een zogenaamd kenneltarief. Dit tarief komt overeen met het tarief voor vier honden. Daarvoor moet men echter wel geregistreerd staan bij de Raad van beheer op kynologisch gebied in Nederland. Vanuit het oogpunt van gelijkheid is het vreemd dat het maximumtarief niet gelijk is aan het kenneltarief.

Advies aan gemeenteraad: Wij adviseren met ingang van 2010 het kenneltarief te verhogen tot het maximumtarief.

Kostendekking

Hieronder ziet u de kostendekkingspercentages volgens de cijfers van de begroting 2009.

Omschrijving	Baten	Lasten	Kostendekkingspercentage
2009	166.000	173.668	95,58%
2010	166.000	173.668	95,58%
2011	166.000	173.668	95,58%
2012	166.000	173.668	95,58%

Hoewel deze tabel anders laat vermoeden, blijkt dat er op rekeningbasis wel sprake is van honderd procent kostendekking.

2.6 Leges

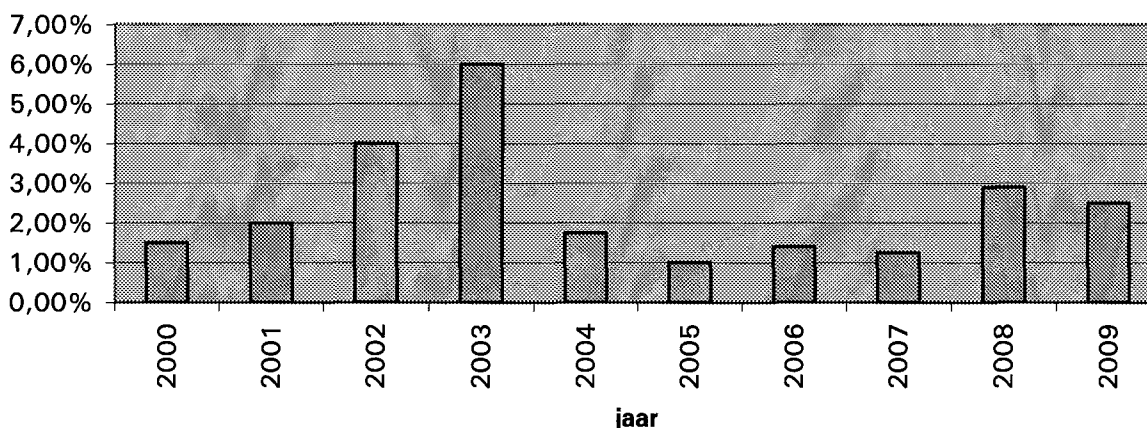
Historie

Vanaf 1 januari 1995 komt het begrip "leges" niet meer voor in de Gemeentewet. De reden hiervan is dat er geen wezenlijke verschillen bestaan tussen leges en andere rechten. Het begrip "rechten" van artikel 229 van de Gemeentewet omvat mede de leges (eerste lid, aanhef en onderdeel b). De meeste gemeenten hanteren echter nog gewoon de naam leges, omdat het hier gaat om een ingeburgerd en herkenbaar begrip. Bovendien gaat het in vrijwel alle gevallen om het in behandeling nemen van aanvragen en vergunningen en om het verstrekken van documenten.

Ook de gemeente Hellendoorn kent al sinds mensenheugenis een legesverordening. Deze wordt jaarlijks geactualiseerd. Regelmatig komen er nieuwe bepalingen bij of verdwijnen er bepalingen. Ook moet door veranderende wet- en regelgeving regelmatig de redactie van de tariefsbepalingen worden aangepast. Ook de tarieven worden jaarlijks aangepast. Meestal worden de tarieven gecorrigeerd voor inflatie, tenzij het gaat om wettelijk vastgestelde tarieven. Ook wordt wel eens aangesloten bij de tariefstelling van naburige gemeenten of worden er regionaal afspraken gemaakt. Zolang op verordeningniveau de 100 procent kostendekking niet wordt overschreden, is dit toegestaan.

Hieronder ziet u met welk inflatiepercentage de legesverordening in de laatste jaren is aangepast.

Inflatiecorrectie legesverordening

Opmerkingen bij bovenstaande grafiek:

- in 2002 werden de bouwleges niet met vier, maar met acht procent verhoogd;
- het hoge percentage in 2003 werd veroorzaakt door het feit dat er uit nacalculatie was gebleken dat er in voorgaande jaren te weinig inflatiecorrectie was toegepast, bovendien werd er voor wat betreft de bouwleges gestreefd naar een hogere kostendekking;

- in 2008 is de tariefstructuur voor de bouwleges ingrijpend gewijzigd vanuit een fiscaal-juridisch oogpunt en vanwege een verhoging van de kostendekking. Daarom zijn in 2009 die gewijzigde bouwleges niet verhoogd met inflatiecorrectie.

Bijzondere bepalingen in de verordening

De legesverordening 2009 kent één bijzondere vrijstelling. De Woningstichting hoeft namelijk geen leges te betalen voor diensten die zijn vrijgesteld van leges, zoals genoemd in de "prestatieafspraken Gemeente Hellendoorn - Woningstichting Hellendoorn 2006 t/m 2009".

Tot 1 januari 1998 was een dergelijke vrijstelling toegestaan op grond van artikel 88 van de Woningwet. Na verschillende rechtszaken is duidelijk geworden dat vanaf 27 december 2005 deze vrijstelling definitief niet meer is toegestaan¹³ in de legesverordening. In de legesverordening 2010 wordt deze vrijstelling dan ook niet meer worden opgenomen. In de volgende prestatieafpraak (ingangdatum 1 januari 2010) met de Woningstichting zal deze vrijstelling ook niet meer mogen worden opgenomen.

Ontwikkelingen

De ontwikkelingen binnen de legesverordeningen hebben vooral te maken met het inzichtelijk maken en onderbouwing van de tarieven. Binnen de jurisprudentie zien we de laatste jaren dat rechters steeds vaker oordelen dat een tarief willekeurig en onredelijk is. En de jaarlijkse ophef rond tariefsvergelijkingen tussen verschillende gemeenten is inmiddels een vast gegeven. Ook vanuit de politiek klinkt steeds vaker de roep om maatregelen. Op het gebied van de leges zijn dan ook de volgende ontwikkelingen gaande.

a. Verbod op kruissubsidiëring op grond van de Dienstenrichtlijn

De Europese Dienstenrichtlijn is eind 2006 door alle lidstaten aangenomen en moet voor 2010 op nationaal niveau geïmplementeerd zijn. Op grond van artikel 13, tweede lid, van de Dienstenrichtlijn is het verboden dat gemeenten kruissubsidiëring tussen stelsels toepassen. Bij kruissubsidiëring wordt een bepaalde dienst binnen het ene vergunningstelsel onder de kostprijs aangeboden waarbij de gedeerde opbrengst wordt verhaald op een dienst die binnen een ander vergunningstelsel boven de kostprijs wordt aangeboden. Kruissubsidiëring binnen één vergunningstelsel of binnen sterk samenhangende vergunningstelsels is onder de Dienstenrichtlijn nog wel toegestaan. Hoe de leges nader moeten worden ingevuld, zal duidelijk worden uit een nog te actualiseren Handreiking kostentoe rekening leges en tarieven van het ministerie van BZK.

b. Overzicht baten en lasten

Voor 1 juli 1996 moesten de gemeentelijke belastingverordeningen nog door de provincie worden goedgekeurd. Daarbij moesten gemeenten ook een overzicht overleggen van de geraamde baten en lasten voor de verordeningen. Voor de leges moest dat overzicht worden uitgesplitst naar de verschillende productgroepen. Na de genoemde datum is het opstellen van een dergelijk overzicht voor de leges langzaam maar zeker in de vergetelheid geraakt. De informatie is alleen nog maar toegankelijk via de specialisten op het gebied van de begroting. Toch moeten gemeenten bij een gang naar de rechter altijd over een dergelijk overzicht beschikken. Inmiddels zijn er in Nederland al bureaus actief die dergelijke overzichten voor gemeenten kunnen maken.

c. Transparantie

In de modelverordening van de VNG is het "Model transparantie bouwgerelateerde leges" geïntegreerd. Dit model gaat in op de heffingsgrondslagen, de tariefstructuur en de tariefdifferentiatie bij de bouwgerelateerde leges, zoals de leges voor bouw-, sloop-, aanleg- en monumentenvergunningen. Het model is ontwikkeld door de Werkgroep Transparantie Bouwgerelateerde Leges, waarin vertegenwoordigers zaten van de ministeries van BZK, VROM en Financiën, van de VNG en twaalf gemeenten.

Doel van het model is een landelijk eenduidige en transparante systematiek voor het heffen van gemeentelijke leges voor aanvragen in het kader van bouwen en slopen, dat wil zeggen de leges die de gemeente kan heffen voor aanvragen in het kader van de:

1. Woningwet;
2. Wet ruimtelijke ordening;
3. gemeentelijke bouwverordening;
4. Monumentenwet 1988 en de gemeentelijke monumentenverordening.

Veel gemeenten in Nederland, waaronder ook Hellendoorn, hebben gewacht met het invoeren van dit model tot het tijdstip dat de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) wordt ingevoerd.

Tariefdifferentiatie

Het karakter van de legesverordening, te weten een verzamelplaats van allerlei diensten, brengt met zich mee dat er veel verschillende tarieven in de tarieventabel worden opgesomd. De leges zijn daarmee in verregaande mate gedifferentieerd.

Wettelijke of maximumtarieven

Hoewel er in Nederland sprake is van gemeentelijke autonomie op het gebied van het vaststellen van belastingtarieven, zijn er door de Rijksoverheid voor sommige producten (maximum)tarieven vastgesteld. U moet daarbij vooral denken aan producten op het gebied van burgerzaken, te weten: verstrekkingen uit de gemeentelijke basisadministratie personen, reisdocumenten, een spoedlevering van een rijbewijs en een verklaring omtrent het gedrag. Ook vergunningen op grond van de wet kansspelen kennen een wettelijk vastgesteld tarief.

Ook voor de rijbewijzen komt er waarschijnlijk een maximumtarief. De minister van Verkeer heeft verklaard dat hij de tariefsverschillen te groot vindt. Hij wil daarom een maximumprijs instellen. Overigens is in 2009 de gemiddelde prijs voor een rijbewijs € 40,56. (In Hellendoorn € 41,--.) Tweederde van de gemeenten hanteert een tarief tussen de € 37,50 en € 42,50, dus € 2,50 boven of onder het gemiddelde. De verschillen blijken dus in de meeste gevallen niet zo groot te zijn als wordt gesuggereerd¹⁴.

Specifieke ontwikkelingen op het gebied van de bouwleges

Over de bouwleges is de laatste tijd veel te doen geweest. Verschillende rechterlijke uitspraken maakten de uitkomst van beroepsprocedures onzeker.

In het verleden legde de rechter de nadruk op de kostendekkendheid van de verordening en kwam men niet of nauwelijks toe aan de vraag of er sprake was van een onredelijke en willekeurige heffing. Sinds 2006 hebben verschillende gerechtshoven echter geoordeeld dat er sprake was van een onredelijke en willekeurige heffing ondanks het feit dat er aan de opbrengstnorm was voldaan. Op dit punt waren er in feite twee "lijnen" ontstaan. De lijn "Arnhem", die inhield dat een bouwlegestartief zonder plafond onder omstandigheden zal leiden tot onredelijke en willekeurige heffing, en de lijn "Amsterdam", die inhield dat een bouwlegestartief zonder plafond of degressief tarief paste binnen de vrijheid van de gemeentelijke wetgever.

Inmiddels heeft de Hoge Raad bepaald dat legesheffing zonder degressief tarief en zonder tariefplafond geen reden is om te oordelen dat de heffing van bouwleges onredelijk en willekeurig was¹⁵.

Om de financiële risico's te beperken, hebt u medio 2008 de tariefstelling van de bouwleges aangepast aan de lijn "Arnhem". Dat was immers het Hof waaronder de gemeente Hellendoorn valt. Er werd een maximumtarief en een degressieve tariefstelling in de legesverordening opgenomen.

Overigens hebben wij geen aanwijzingen dat de gewijzigde tariefstelling heeft geleid tot minder opbrengsten. Op dit moment lopen we wel achter op de ramingen, dat wil zeggen: het aantal bouwaanvragen blijft op dit moment nog ongeveer gelijk, maar de bedragen die daarmee zijn gemoeid liggen fors lager.

Kostendekking

Hieronder ziet u de kostendekkingspercentages voor de bouwleges en de leges burgerzaken volgens de cijfers van de begroting 2009. Van de overige leges zijn dergelijke cijfers niet te achterhalen. Vandaar dat er geen algemeen kostendekkingspercentage van de gehele legesverordening te geven is.

14 Nieuwsbericht VNG d.d. 12 mei 2009.

15 Uitspraak Hoge Raad van 14 augustus 2009, nr. 43 120, L.JN BI1943.

Leges 2009

Omschrijving	Baten 2009	Lasten 2009	Kostendeckingspercentage
Bouwleges	1.470.805	1.715.705	85,73%
Leges burgerzaken	501.899	637.943	78,67%

Leges 2010

Omschrijving	Baten 2010	Lasten 2010	Kostendeckingspercentage
Bouwleges	1.122.155	1.306.414	85,90%
Leges burgerzaken	501.899	641.043	78,29%

Leges 2011

Omschrijving	Baten 2011	Lasten 2011	Kostendeckingspercentage
Bouwleges	1.090.508	1.274.297	85,58%
Leges burgerzaken	501.899	641.021	78,30%

Leges 2012

Omschrijving	Baten 2012	Lasten 2012	Kostendeckingspercentage
Bouwleges	1.090.508	1.297.817	84,03%
Leges burgerzaken	501.899	641.021	78,30%

De leges voor producten van burgerzaken kunnen op grond van de begrotingscijfers nog verder worden uitgesplitst. Dat ziet u hieronder.

Leges burgerzaken 2009

Omschrijving	Baten 2009	Lasten 2009	Kostendeckingspercentage
Rijbewijzen	174.198	165.180	105,46%
Reisdocumenten	226.706	233.781	96,97%
Burgerlijke stand	47.624	96.073	49,57%
Overig	53.371	142.909	37,35%

Leges burgerzaken 2010

Omschrijving	Baten 2010	Lasten 2010	Kostendeckingspercentage
Rijbewijzen	174.198	166.530	104,60%
Reisdocumenten	226.706	235.131	96,42%
Burgerlijke stand	47.624	96.473	49,37%
Overig	53.371	142.909	37,35%

Leges burgerzaken 2011

Omschrijving	Baten 2011	Lasten 2011	Kostendeckingspercentage
Rijbewijzen	174.198	166.523	104,61%
Reisdocumenten	226.706	235.116	96,42%
Burgerlijke stand	47.624	96.473	49,37%
Overig	53.371	142.909	37,35%

Leges burgerzaken 2012

Omschrijving	Baten 2012	Lasten 2012	Kostendeckingspercentage
Rijbewijzen	174.198	166.523	104,61%
Reisdocumenten	226.706	235.116	96,42%
Burgerlijke stand	47.624	96.473	49,37%
Overig	53.371	142.909	37,35%

Opmerkingen bij de tabellen:

- Wij concluderen dat er bij de bouwleges en de leges burgerzaken nog geen sprake is van een honderd procent kostendeckking.
- Bij het product rijbewijzen zijn er meer baten dan lasten. Dat is echter toegestaan op grond van de huidige wetgeving. Andere producten worden onder kostprijs aangeboden.

- In het kader van transparantie, kostenbewustzijn en het verantwoording afleggen tegenover de burger, hebben wij het voornemen om met ingang van de begroting 2011 in paragraaf twee van de begroting overzicht opnemen van de kostendekkendheid van alle productgroepen van de legesverordening.
- Voor verreweg de meeste werkzaamheden van de burgerlijke stand mogen geen leges worden geheven. Het opmaken van akten van de burgerlijke stand moet kosteloos gebeuren. Alleen voor het voltrekken van huwelijken (= vrij bedrag) en het afgeven van uittreksels uit de registers (= vast bedrag) mogen leges worden geheven. Voor de overige burgerzaken werkzaamheden geldt min of meer hetzelfde. Het gaat hier om wettelijke taken, zoals bijvoorbeeld naturalisaties, naamswijzigingen, vreemdelingenzaken en dergelijke. Voor de meeste van deze producten gelden wettelijk vastgestelde legesbedragen, die echter lang niet kostendekkend zijn.

2.7 Marktprecariobelasting

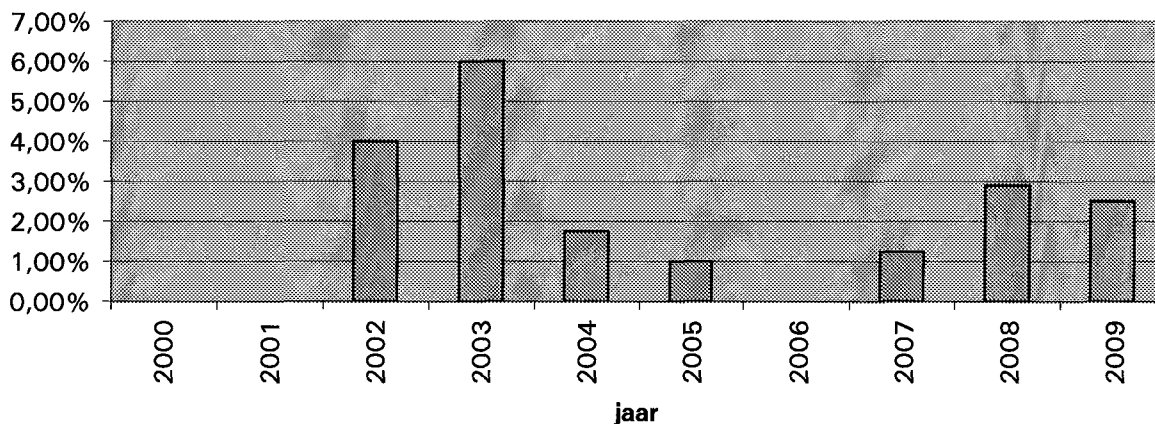
Historie

Met ingang van 2006 heeft de gemeente Hellendoorn een verordening marktprecariobelasting. Voor die tijd kenden we een verordening marktgelden. De reden voor de omzetting van een heffing met een retributief karakter naar een heffing met een belastingkarakter was van praktische aard. Enkele standplaatshouders weigerden namelijk mee te betalen aan de reclamepot. Op grond van jurisprudentie was het echter verboden om reclamekosten in de verordening marktgelden op te nemen. In navolging van andere gemeenten is daarom gekozen voor marktprecariobelasting. Overigens is de inhoud van de oude en nieuwe belastingverordening nagenoeg gelijk, met uitzondering van een algemeen tarief, dat is bedoeld ter dekking van de al eerder genoemde reclamekosten. Verder zijn er geen bijzondere tariefsbepalingen in de verordening opgenomen. Ook zijn er geen bijzondere ontwikkelingen te noemen met betrekking tot deze belastingsoort.

Ontwikkeling tarieven

In onderstaande grafiek ziet u de procentuele ontwikkeling van de tarieven voor de marktprecariobelasting, voorheen marktgelden genaamd.

Tariefsontwikkeling marktgelden/marktprecariobelasting

Gelet op de mate van kostendekking kon in de jaren 2000, 2001 en 2006 een aanpassing met de inflatiecorrectie achterwege blijven.

Tariefdifferentiatie

De verordening marktprecariobelasting heeft maar één artikel waarin tarieven staan vermeld. In de drie leden van dit artikel staan in totaal 24 tarieven. Er zijn twee soorten tarieven:

- algemene tarieven (bedoeld ter dekking reclamekosten);
- tarieven per strekkende meter ingenomen ruimte (gedifferentieerd naar ingenomen diepte).

Het is ook mogelijk om voor bovenstaande punten een abonnement af te sluiten, voor een maand, een kwartaal of voor een half jaar.

Kostendekking

Hieronder ziet u de kostendekkingspercentages volgens de cijfers van de begroting 2009.

Omschrijving	Baten	Lasten	Kostendekkingspercentage
2009	40.631	39.437	103,03%
2010	40.631	39.437	103,03%
2011	40.631	39.437	103,03%
2012	40.631	39.437	103,03%

Opmerkingen naar aanleiding van de tabel:

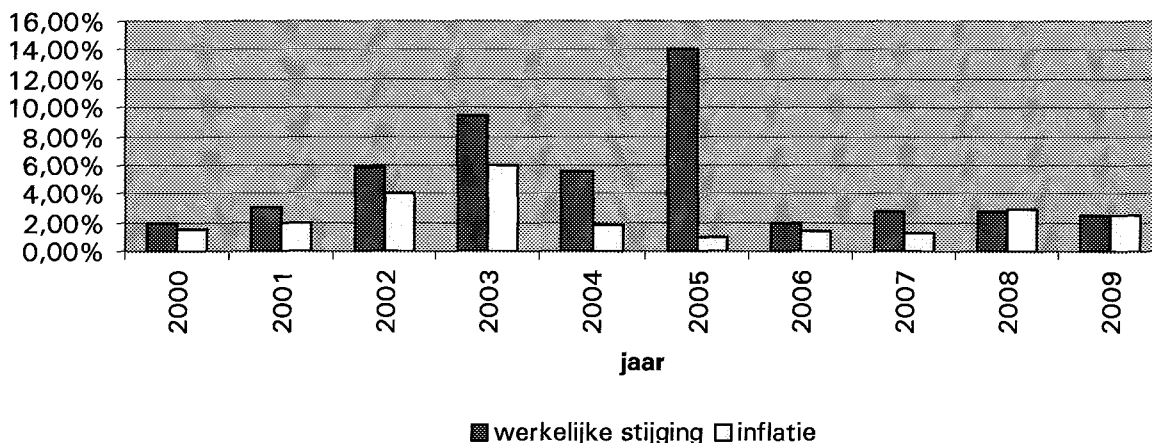
In de genoemde cijfers is niet de BTW-component verwerkt. Als we die erbij betrekken, is er niet meer sprake van een te hoge kostendekking.

2.8 OZB

Historie

Zoals al vermeld in hoofdstuk 1, vloeien de opbrengsten van de onroerende-zaakbelastingen in de algemene middelen. De hoogte van een OZB-aanslag is afhankelijk van twee factoren: de waarde van de onroerende zaak en de tarieven. Gelet daarop is het moeilijk om de ontwikkeling van de OZB te vangen in een grafiek of tabel. Daarom hebben wij ervoor gekozen om in de onderstaande tabel de procentuele veranderingen in de tarieven weer te geven.

aanpassing OZB-tarieven

Opmerkingen naar aanleiding van de tabel

- In de periode tot en met 2004 werden de tarieven aangepast vanwege inflatiecorrectie en een beleidsmatige component.
- In 2005 zijn de OZB-tarieven extra verhoogd om te anticiperen op toekomstige wetgeving, te weten de limitering van de OZB-tarieven. De hogere aanslagen OZB zijn voor de belastingplichtigen gecompenseerd door een verlaging van de aanslag rioolrecht.
- In de periode 2006-2007 waren de OZB-tarieven wettelijk gelimiteerd. Omdat het bij gelimiteerde tarieven onmogelijk is in latere jaren een eventuele inhaalslag te maken, werd in 2006 en 2007 gekozen voor de maximaal mogelijke stijging van de tarieven.
- Met ingang van 2008 werd de tariefplafond afgeschaft en verviel de behoefte aan het creëren van een opbrengstbuffer. Daarnaast werd invulling gegeven aan onze wens om de tariefsverhogingen te beperken.

De verordening OZB

De verordening kent geen bijzondere tariefsbepalingen. Ook zijn er binnen afzienbare tijd geen bijzondere ontwikkelingen te verwachten. De belangrijkste wijziging die we hebben gezien in de afgelopen tijd is de invoering per 1 januari 2009 van een tarief dat wordt uitgedrukt in een percentage van de WOZ-waarde. Door de nieuwe berekeningswijze kan de belastingplichtige duidelijk zien dat de OZB slechts over een klein percentage van de waarde wordt geheven.

Tariefdifferentiatie

De Gemeentewet geeft gemeenten de mogelijkheid hun OZB-tarieven te differentiëren. Op grond van artikel 220f zijn er drie tarieven mogelijk, namelijk een tarief voor het eigendom van een niet-woning, een tarief voor het gebruik van een niet-woning en een tarief voor het eigendom van een woning. De gemeente Hellendoorn kent al deze drie tarieven.

Verhouding tussen eigenaars- en gebruikerstarief bij de niet-woningen

Met ingang van 1 januari 2006 is er geen wettelijk bepaalde verhouding meer tussen het eigenaars- en gebruikerstarief. Voor die tijd mocht het eigenaarsstarief maximaal 125 procent bedragen van het gebruikerstarief. Tot op heden kennen wij echter nog steeds een verhouding die in de buurt ligt van de 125 procent. Een aanpassing van deze verhouding voor de categorie niet-woningen is een politieke keuze die geen gevolgen heeft voor de opbrengst. Daarbij hebt u de volgende mogelijkheden:

- a. verkleinen van de verhouding, eventueel tot 100 procent hetgeen leidt tot een verschuiving van de belastingdruk van de eigenaren naar de gebruikers van een niet-woning;
- b. vergroten van de verhouding, hetgeen een verschuiving in de belastingdruk veroorzaakt van de gebruiker naar de eigenaar van een niet-woning.
- c. handhaving bestaande verhouding.

Voor gebruikers die tevens eigenaar zijn, maakt het niet uit hoe de verhouding tussen de tarieven is. Zij moeten immers beide aanslagen betalen.

Voor gebruikers die slechts huurder zijn van de niet-woning zal het verkleinen van de verhouding leiden tot een hogere OZB-aanslag voor het gebruik van de niet-woning. Daar staat een verlaging van de OZB aanslag voor de verhuurder tegenover. Het is echter nog maar de vraag of de verhuurder deze verlaging zal doorberekenen in de huurprijs. De kans bestaat dat de gebruiker er netto gezien op achteruit zal gaan.

Voor gebruikers die slechts huurder zijn van de niet-woning lijkt het vergroten van de verhouding en daarmee een lagere OZB-aanslag voor het gebruik van de niet-woning weliswaar aantrekkelijk, maar het ligt echter in de lijn der verwachting dat de verhuurder zijn hogere aanslag zal doorberekenen in de huurprijs. Netto gezien heeft een aanpassing van de verhouding dan ook geen gevolgen. Gelet op het voorgaande zijn wij voorstander van de bestaande tariefsverhouding.

Verhouding tussen tarieven woningen versus niet-woningen

De Gemeentewet kent vanaf 1 januari 2006 ook geen bepaling meer met betrekking tot de tariefsverhouding tussen de woningen en de niet-woningen. De mogelijkheid tot differentiatie tussen de OZB-tarieven van woningen en niet-woningen is ontstaan omdat de huizenprijzen in het verleden veel sterker zijn gestegen dan de prijzen van niet-woningen. Zonder differentiatie van de tarieven zouden woningeigenaren een steeds groter deel van de belasting moeten betalen. Dit vond de Tweede Kamer onwenselijk en daarom kregen de gemeenten de mogelijkheid dit effect te compenseren. Een minder sterke stijging van de waarde wordt voor bedrijven gecompenseerd door een sterkere stijging van de tarieven. Dit betekent echter niet dat de bedrijven daarom extra belast worden, hun aandeel in de totale belastingopbrengst stijgt niet.

Hoewel de genoemde bepaling uit de Gemeentewet is verdwenen, heeft de gemeente nog steeds de autonome bevoegdheid om een dergelijke tariefdifferentiatie toe te passen. Ook in onze gemeente wordt bij de berekening van de tarieven nog steeds rekening gehouden met de verschillen in waardeontwikkeling tussen de categorieën woningen en niet-woningen. Dat is een politieke keuze. Bij handhaving van deze praktijk wordt voorkomen dat er verschuivingen optreden in de belastingdruk tussen de verschillende categorieën. Bij afschaffing of bevrozing van de thans gehanteerde percentages zullen wel verschuivingen in de belastingdruk optreden. Wij vinden dat niet wenselijk en zijn dus voorstander van de huidige berekeningswijze.

Overigens gaan wij in hoofdstuk drie verder in op het gehanteerde percentage van onze gemeente in vergelijking met enkele naburige gemeenten.

Kostendekking

Het vraagstuk over de kostendekking is niet van toepassing bij de OZB aangezien de OZB geen bestemmingsheffing is maar een algemene belasting.

2.9 Rioolheffing

Historie

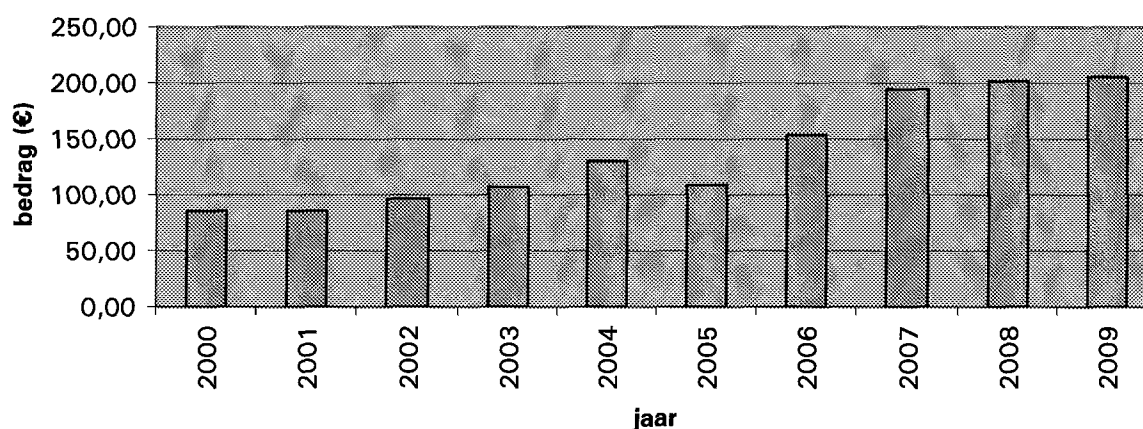
In de gemeente Hellendoorn is de rioolheffing (tot 2009 het rioolrecht) afhankelijk gesteld van het waterverbruik op grond van het principe van "de vervuiler betaalt". Het water dat naar een perceel wordt toegevoerd, moet in zijn algemeenheid immers ook weer worden afgevoerd. Het waterverbruik dat bepalend is voor de aanslag is onderverdeeld in twee schijven, namelijk een schijf van 0 tot en met 150 m³ en een schijf van meer dan 150 m³. Die laatste schijf is weer onderverdeeld in kleine schijfjes van 50 m³.

Hieronder ziet u de ontwikkeling van het tarief voor de basisheffing.

Jaar	basisheffing
2000	85,49
2001	85,49
2002	96,84
2003	108,00
2004	129,60
2005	109,32
2006	153,48
2007	195,00
2008	201,84
2009	205,92

Omdat het hier gaat om een zogenaamde tijdvakbelasting is, moeten de tarieven deelbaar zijn door twaalf (maanden). Dit verklaart het bedrag achter de komma.

Basistarief rioolrecht/rioolheffing

Opmerking bij de grafiek:

In de afgelopen tien jaar werden gemeenten geconfronteerd met aanzienlijke investeringen in de riolering. Denkt u bijvoorbeeld maar aan de verplichting van de rijksoverheid om ook het buitengebied aan te sluiten op de riolering. Daarnaast was en is er sprake van een wens tot maximale kostendekking zowel van rijkswege maar ook vanuit onszelf. Deze ontwikkelingen

weerspiegelen zich in de voorgaande grafiek. We zien hier een aanzienlijke tariefstijging, veroorzaakt door een stijging van de kosten voor riolering. Het tarief van 2001 lijkt gelijk te zijn aan dat van 2000, maar in werkelijkheid werd het in 2000 toegepast voor een waterverbruik van 200 kubieke meter. Met ingang van 2001 hanteren we als basis een waterverbruik van 150 kubieke meter.

In de laatste paar jaren zien we een afvlakking van de stijging optreden, veroorzaakt door het feit dat we nu nagenoeg kostendekkende tarieven hanteren.

Alleen in 2005 was er sprake van een trendbreuk. Vanwege een extra stijging van de OZB-tarieven werd ter compensatie van de burger het rioolrecht tegelijkertijd verlaagd.

Ontwikkelingen

Tot en met 2008 spraken we over rioolrecht. Met ingang van 2009 heeft de wetgever ervoor gekozen om het retributieve karakter van de heffing om te zetten in een belastingkarakter. Daarmee wordt in feite niet meer gekozen voor een heffing op het gebruik van de riolering, maar voor een heffing op de mogelijkheid tot het gebruiken van de riolering. De rioolheffing is nog wel steeds een bestemmingsbelasting maar is veel breder van opzet geworden. Ook de kosten die de gemeente maakt voor afvoer/beheersing van het grond- en hemelwater mogen verhaald worden door middel van de rioolheffing.

Inmiddels hebt u het "verbreed" Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP) vastgesteld. Daarin wordt verwoord hoe de gemeente in de periode 2009-2015 invulling zal geven aan haar taken op het gebied van afvalwater, grondwater en hemelwater. Naast de twee nieuwe taken, krijgen de komende jaren het onderhoud en de vervanging van de bestaande riolering veel aandacht. In de afgelopen vijftien jaar heeft het accent van het rioleringsbeleid vooral gelegen op de sanering van lozingen in het buitengebied en het terugdringen van de vuiluitworp. Op die terreinen voldoen we nu aan alle wettelijke eisen¹⁶.

Bijzondere tariefbepalingen in de verordening

De verordening rioolheffing kent twee bijzondere bepalingen.

1. Er is sprake van een maximumtarief van € 5.500,--. In het verleden is hiervoor gekozen omdat de huidige tariefstructuur proportioneel is. Maar de inkomsten die daardoor worden misgelopen, moeten worden verhaald op de overige belastingplichtigen, die daardoor in feite een te hoge aanslag moeten betalen. Daar staat tegenover dat er jaarlijks maar enkele gevallen zijn die worden aangeslagen voor het maximumtarief. Alles in overweging nemende adviseren wij u het maximumtarief af te schaffen met ingang van 1 januari 2010.

Vanuit de jurisprudentie moeten wij de belastingplichtigen die hiermee te maken krijgen ruim van te voren inlichten over deze maatregel. Vooral als het aanzienlijke financiële gevolgen met zich mee brengt. Als we in 2009 geen maximumtarief zouden hebben toegepast, dan zouden we drie belastingplichtigen hebben gehad met een aanslag hoger dan € 5.500,--. Het zou daarbij gegaan zijn om bedragen van respectievelijk ruim € 7.000,--, bijna € 9.000,-- en tot slot bijna € 40.000,--. Gelet op het voorgaande willen we niet tornen aan de invoeringsdatum, maar willen we de belastingplichtigen in kwestie wel onmiddellijk na de besluitvorming schriftelijk benaderen over deze maatregel, zodat zij zich kunnen voorbereiden op de aanslagoplegging eind februari 2010.

2. Met ingang van 2009 is er een bepaling in de verordening opgenomen over de lozing van bronneringswater op de gemeentelijke riolering. Het gaat daarbij om overtollig grondwater bij bouwprojecten dat bij hevige regenval voor capaciteitsproblemen kan zorgen. Voorheen werd hiervoor een privaatrechtelijke overeenkomst afgesloten. Nu is deze regeling in de belastingverordening opgenomen. Fiscaal-juridisch gezien, is dit een betere constructie en het vereenvoudigt de invordering.

Verdere verfijning van de huidige tariefdifferentiatie?

Wij hanteren thans een gedifferentieerd tarief. Er is sprake van een basisheffing voor het waterverbruik in de schaal van 0 m³ tot en met 150 m³ met daarbij een opslag indien de belastingplichtige meer water verbruikt. Hiervoor is in het verleden gekozen omdat de gemeenteraad, evenals bij de afvalstoffenheffing, uiting wil geven aan het principe van "de vervuiler betaalt". Bij de voorbereiding van het VGRP bleek dat er bestuurlijk en politiek gezien

16 Raadsvoorstel VGRP 09INT00136.

waarde wordt gehecht aan een hernieuwde discussie omtrent de tariefdifferentiatie. Daarbij merken wij op dat er voor het belastingjaar 2009 nog geen twintig bezwaarschriften binnengekomen tegen het hanteren van het basistarief, met als argument dat men minder water zou verbruiken dan 150 kubieke meter. Bij een verdere tariefsdifferentiatie zou het aantal bezwaarschriften wellicht kunnen toenemen vanuit de gedachte dat hoe meer grenzen er gesteld worden, hoe meer grensgevallen er zijn die bezwaar kunnen maken. Daartegenover staat dat een verdere tariefsdifferentiatie meer recht doet aan het uitgangspunt "de vervuiler betaalt". Opdat u, nu of als nieuwe raad in 2010, een afweging kunt maken over de gewenste mate van tariefdifferentiatie binnen de rioolheffing, hebben wij voor u drie varianten op een rij gezet.

Varianten tariefdifferentiatie

Volgens de belastingapplicatie waren er begin augustus 2009 bij de rioolheffing 15.431 grondslagen. Daarvan vielen er 12.180 in het basistarief dat geldt voor een waterverbruik van 0 tot en met 150 m³. De overige 3.251 grondslagen moesten handmatig in de belastingapplicatie worden ingebracht. Op basis van gegevens van Vitens kunnen we de belastingplichtigen op verschillende manieren onderverdelen, bijvoorbeeld als volgt:

per 50 m ³	
m ³	%
0-50	18,7
51-100	32,9
101-150	27,3
> 150	21,1

per 75 m ³	
m ³	%
0-75	34,5
76-150	44,4
> 150	21,1

Bij het muteren van de belastingbestanden wordt normaliter de grootste groep als uitgangspunt genomen en wordt de afwijkende rest gemuteerd. Daarbij gaan we uit van mutatiekosten van 43 eurocent per mutatie. Deze kosten worden verdisconteerd in de tarieven. Gelet op het aantal heffingsgrondslagen vinden wij de extra kosten bij alle onderzochte vormen van tariefdifferentiatie acceptabel. Wel zien wij capaciteitsproblemen bij het muteren van de belastingbestanden. In de eerste vijf weken van het belastingjaar moeten namelijk alle kadastermutaties van de maand december, alle mutaties van de containeromruildag en alle mutaties voor de rioolheffing worden verwerkt. Bij de huidige vorm van tariefdifferentiatie betekent dat nu al "alle hens aan dek". Indien u een verdere tariefdifferentiatie wenst, zal dit leiden tot meer mutaties en daarvoor zal er extra intern of extern personeel moeten worden ingeschakeld.

Hieronder hebben wij voor u drie varianten op een rij gezet, waarbij de eerste variant de bestaande variant is die uitgaat van twee schijven, de tweede variant uitgaat uit van drie schijven en de derde variant uitgaat van vier schijven:

omschrijving	categorieën waterverbruik		
variant 1	0-150 m ³		> 150 m ³
variant 2	0-75 m ³	76-150 m ³	> 150 m ³
variant 3	0-50 m ³	51-100 m ³	101-150 m ³
			> 150 m ³

Variant 1

Deze variant behoeft geen toelichting, het is namelijk de huidige systematiek.

Waterverbruik	Tarief
0-150 m ³	€ 205,92
> 150 m ³	per 50 m ³ of gedeelte daarvan € 30,36

Variant 2

Bij deze variant is de categorie 0-150 m³ gesplitst in twee delen van elk 75 m³. Verder hebben we de volgende aannames in de berekening meegenomen:

- de extra mutatiekosten worden volledig toegerekend aan het geheel van de twee categorieën;
- het tarief voor de categorie 76-150 m³ stellen we gelijk aan de huidige basisheffing;

- de verhouding tussen de twee tarieven is afhankelijk van politieke wensen, maar is in de onderstaande berekening gesteld op 0,75 staat tot 1. Dat wil zeggen dat het tarief voor de categorie 0-75 m³ 75 procent bedraagt van het tarief voor de categorie 76-150 m³;
- om de gemiste belastingopbrengst van de categorie 0-75 m³ te compenseren, moet de opslag voor het waterverbruik van de categorie > 150 m³ worden verhoogd.

Op grond van het voorgaande is een berekening gemaakt die leidt tot de volgende tariefstructuur:

Waterverbruik	Tarief
0-75 m ³	€ 154,44
76-150 m ³	€ 205,92
> 150 m ³	per 50 m ³ of gedeelte daarvan € 35,64

Voor de belastingplichtigen in de categorie > 150 m³ betekent dit voor de rioolheffing een prijsstijging van 2,2 tot 12,6 procent voor de woningen. Voor de niet-woningen loopt het nadeel op tot 17,3 procent.

Variant 3

Bij deze variant is de categorie 0-150 m³ gesplitst in drie delen van elk 50 m³. Verder hebben we de volgende aannames in de berekening meegenomen:

- de extra mutatiekosten worden volledig toegerekend aan het geheel van de drie categorieën;
- het tarief voor de categorie 101-150 m³ stellen we gelijk aan de huidige basisheffing;
- de verhouding tussen de drie tarieven is afhankelijk van politieke wensen, maar is in de onderstaande berekening gesteld op 0,75 staat tot 0,75 staat tot 1. Dat wil zeggen dat het tarief voor de categorie 0-50 m³ 75 procent bedraagt van het tarief voor de categorie 51-100 m³, dat op zijn beurt weer 75 procent bedraagt van het tarief voor de categorie 101-150 m³;
- om de gemiste belastingopbrengst van de categorie 0-50 m³ en 51-100 m³ te compenseren, moet de opslag voor het waterverbruik van de categorie > 150 m³ worden verhoogd.

Op grond van het voorgaande is een berekening gemaakt die leidt tot de volgende tariefstructuur:

Waterverbruik	Tarief
0-50 m ³	€ 115,80
51-100 m ³	€ 154,44
101-150 m ³	€ 205,92
> 150 m ³	per 50 m ³ of gedeelte daarvan € 67,68

Voor de belastingplichtigen in de categorie > 150 m³ betekent dit voor de rioolheffing een prijsstijging van 15,8 tot 89,3 procent voor de woningen. Voor de niet-woningen loopt het nadeel op tot 122,3 procent.

Wij spreken hier geen expliciete voorkeur uit voor één van de genoemde varianten. Het is aan u om te beslissen welke variant de voorkeur heeft, rekening houdend met alle genoemde omstandigheden. Uiteraard zijn er nog andere tariefstructuren mogelijk die hier niet gepresenteerd zijn. Als u dat wenst, zouden wij ook andere varianten voor u op de rij kunnen zetten.

Afhankelijk van de keuze die gemaakt wordt, heeft een wijziging in de tariefdifferentiatie consequenties voor een (groot) aantal belastingplichtigen. Op grond van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur moeten dergelijke wijzigingen naar onze mening en op grond van jurisprudentie ruim op tijd worden aangekondigd. Gelet daarop adviseren wij u om een verdere tariefdifferentiatie voor de rioolheffing niet eerder in te voeren dan per 1 januari 2011.

Kostendekking huidige rioolheffing

Hieronder ziet u de kostendekkingspercentages volgens de cijfers van de begroting 2009.

Omschrijving	Baten	Lasten	Kostendeckingspercentage
2009	3.290.026	3.368.582	97,67%
2010	3.382.926	3.393.920	99,68%
2011	3.416.756	3.423.193	99,81%
2012	3.450.923	3.450.646	100,01%

Opmerkingen bij de tabel:

Omdat het hier gaat om cijfers van de begroting 2009 zijn de gevolgen van het VGRP hierin nog niet verwerkt. Op grond van het VGRP is er sprake van een kostendeckening van 100 procent.

Lozing grondwater op riolering

Diverse bedrijven in onze gemeente gebruiken water voor hun productieproces. Een aantal bedrijven haalt het water uit de waterleiding, een aantal pompt dit (aanvullend) uit de Regge of uit het grondwater. Na gebruik wordt dit water als afvalwater geloosd in het rioleringsstelsel. De huidige aanslagen zijn gebaseerd op gegevens van waterleidingmaatschappij Vitens. Deze gegevens betreffen slechts het waterleidingwater en niet het opgepompte grondwater of ingenomen oppervlaktewater. Daardoor wijkt de heffing van deze lozers behoorlijk af van die van de normale lozers. De grote lozers betalen te weinig in verhouding tot de hoeveelheid kubieke meters afvalwater die zij lozen in het rioolstelsel. In het kader van de takendiscussie is er berekend dat er op termijn wellicht € 300.000,- jaarlijks aanvullende rioolheffing van bedrijven ontvangen kan worden.

Voor de bedrijven die grondwater lozen op de riolering zal dit een verslechtering van het vestigingsklimaat in onze gemeente betekenen. Ook kan een dergelijk systeem niet plotsklaps worden ingevoerd. Om de bedrijven op de hogere aanslagen voor te bereiden, moet dit geruime tijd van tevoren worden aangekondigd. Tussen besluitvorming en invoering van een nieuwe tariefstelling zal circa één à twee jaar tijd zitten. Ook een geleidelijke invoering is daarbij een optie. Ondanks het voorgaande zullen naar verwachting enkele bedrijven juridische procedures starten om een nieuwe tariefstelling tegen te houden.

Wij willen de heffing baseren op de hoeveelheid geloosd water die de bedrijven zelf aangeven in het kader van hun vergunningaanvraag (WVO-, hinderwet-, milieu- of omgevingsvergunning). Deze gegevens zijn bekend bij de gemeente en veranderen niet gedurende een aantal jaren. In de volgende raadsperiode zal dit worden opgepakt.

2.10 Toeristenbelasting

Historie

In de gemeente Hellendoorn wordt al vele jaren toeristenbelasting geheven. Tot en met 1992 gebeurde dat via een voorlopige en definitieve aanslag. Omdat die heffingsmethodiek erg arbeidsintensief was, is met ingang van 1993 die heffingsmethodiek veranderd in een zogenaamde "heffing bij wege van voldoening op aangifte". Dat houdt in dat wij elk kwartaal een aangiftebiljet sturen aan de belastingplichtigen en dat de belastingplichtige gelijktijdig bij het inleveren/opsturen van de aangifte zelf zorg draagt voor de betaling.

Bijzondere tariefsbepalingen in de verordening

- Exploitanten, die overnachtingen voor groepen kinderen aanbieden, hoorden in het verleden vaak dat hun klanten de toeristenbelasting voor kindergroepen te hoog vonden. Gelet op het relatief geringe bedrag dat met een vrijstelling is gemoeid en de financiële mogelijkheden van met name de basisscholen, worden kindergroepen tot en met twaalf jaar (inclusief begeleiders, niet zijnde een gezin) met ingang van 2009 vrijgesteld van het betalen van toeristenbelasting.
- Het is soms zeer moeilijk en arbeidsintensief, voor zowel de gemeente als ook de exploitant, om het aantal overnachtingen exact vast te stellen. Met name in het geval van caravans op vaste standplaatsen waarvan door een wisselend aantal personen regelmatig gebruik wordt gemaakt. Ter vermindering daarvan heeft de VNG een forfaitaire regeling ontworpen. Daarvoor moet de gemeente wel tenminste zes tellingen per jaar uitvoeren om te zien of haar aannames nog deugen. Om aan deze tijdrovende rompslomp te ontkomen, heeft de gemeente

Hellendoorn met ingang van 1993 met de recreatieondernemers een afspraak gemaakt dat wij bij elke vaste standplaats uitgaan van 150 overnachtingen per jaar.

Ontwikkelingen

In het standpunt van het kabinet over het rapport van de Commissie Verkenning Decentraal Belastinggebied "Lokale belastingen: meer, beheerst!" van eind 2005, heeft het kabinet aangekondigd te gaan verkennen of de toeristenbelasting en forensenbelasting tot een verblijfsbelasting kunnen worden samengevoegd¹⁷. De uitkomsten van deze verkenning laten echter nog altijd op zich wachten.

Tarieven en tariefdifferentiatie

Tot en met 2000 kenden we een eenheidstarief per persoon per overnachting. In 2000 was dat een bedrag van € 0,45. Met ingang van 2001 zijn de tarieven gedifferentieerd naar de aard van de accommodatie. Er ontstonden vier soorten tarieven:

Accommodatie	Tarief (€)
- Scoutinggroepen, werkkampen en dergelijke	0,41
- Campings/groepsaccommodaties	0,45
- Zomerhuisjes	0,68
- Hotel/pension	1,13

Bovengenoemde tarieven hebben wij gehanteerd tot en met belastingjaar 2008. Aangezien het bestaande tarief door de differentiatie voor de laatste twee categorieën aanzienlijk werd verhoogd hebben wij jarenlang afgezien van een jaarlijkse verhoging door indexatie.

Met ingang van 2009 is de indeling van de accommodaties gewijzigd. In plaats van vier, zijn er nu nog drie categorieën. Op dit moment ziet de tariefdifferentiatie er als volgt uit:

Categorie	Omschrijving
A	camping, terrein voor groepskamperen, groepsaccommodatie, bed & breakfast accommodatie, pension of boerderijkamer
B	woning
C	hotel

Met de recreatieondernemers is in 2008 afgesproken dat in 2009 en 2010 de tarieven worden verhoogd omdat ze al vele jaren niet zijn gecorrigeerd voor inflatie en vanwege het feit dat de structuur van de sector is aangepast, bijvoorbeeld door de oprichting van het Toeristisch Bureau Hellendoorn. Tevens is toen vastgelegd dat er in de periode 2011-2013 gewerkt zal worden met een indexering van de tarieven met twee procent. Dat geeft het volgende beeld:

Categorie	2009	2010	2011	2012	2013
A	0,47	0,50	0,51	0,52	0,53
B	0,70	0,75	0,77	0,79	0,81
C	1,15	1,17	1,19	1,21	1,23

Speciale doelen

Officieel is de toeristenbelasting een zogenaamde algemene belasting. Dat wil zeggen dat de belastingopbrengsten onder de noemer algemene middelen vallen. In de gemeente Hellendoorn is het al jaren gebruik dat wij de opbrengst weer investeren in de toeristische sector. Dit is een politieke keuze. Bij de besteding van de gelden wordt het Toeristisch Bureau Hellendoorn (TBH) ingeschakeld (door middel van subsidieverlening), dat vanaf 1 januari 2008 fungeert als de centrale organisatie van waaruit de recreatief-toeristische sector wordt gecoördineerd.

Afschaffing?

Regelmatig ontvangen we brieven van toeristische belangorganisaties, waarin gepleit wordt voor afschaffing van de toeristenbelasting. Gelet op het feit dat wij de opbrengst van de

¹⁷ Brief van het Kabinet aan de Tweede Kamer van 26 augustus 2005.

toeristenbelasting volledig investeren in onze toeristische sector zou een afschaffing van de toeristenbelasting juist een nadelige invloed hebben op de sector. Wij hebben dan ook niet het voornemen om aan dergelijke verzoeken tegemoet te komen.

Kostendekking

Omdat zowel de toeristenbelasting als ook de opbrengst van het convenant met het Avonturenpark (vermakelijkhedenretributie) wordt geïnvesteerd in de toeristische sector, is de tabel met kostendekkingspercentages volgens de cijfers van de begroting 2010 samengevoegd met die van de vermakelijkhedenretributie.

2.11 Vermakelijkhedenretributie

Historie

Eind jaren negentig werd binnen onze gemeente het idee geopperd om ook toeristenbelasting te gaan heffen op de zogenaamde dagrecreatie. Want het werd als oneerlijk ervaren dat toeristen die overnachten wel meebetalen aan de kosten die de gemeente voor hen maakt, maar de dagtoeristen niet.

Uit onderzoek bleek dat een toeristenbelasting op dagrecreatie niet mogelijk was¹⁸. Vandaar dat we kozen voor invoering van de vermakelijkhedenretributie. Op deze manier zouden ook de dagjesmensen meebetalen aan de kosten die de gemeente voor hen maakt.

Na inventarisatie van alle mogelijke vermakelijkheden, bleek dat de gemeente maar voor een zeer beperkt aantal van hen kosten maakte. Onder hen slechts één commercieel bedrijf, te weten het Avonturenpark met een aanzienlijk aantal bezoekers per jaar. Bij de overige vermakelijkheden maakte de gemeente slechts geringe kosten en waren er relatief gezien ook niet zo veel bezoekers. Gelet daarop is in de verordening een vrijstelling opgenomen voor de eerste 100.000 bezoekers.

Met ingang van 2001 kent onze gemeente een verordening vermakelijkhedenretributie. De aanslagoplegging bleek echter nogal bewerkelijk te zijn. Vandaar dat er met ingang van 2002 een convenant werd afgesloten met het Avonturenpark. Tot op heden is dat nog steeds het geval. In het convenant is onder andere vastgelegd dat de opbrengst uitsluitend zal worden ingezet voor uitgaven binnen het beleidsterrein recreatie en toerisme.

De verordening vermakelijkhedenretributie

Hoewel er dus sprake is van een convenant met de enige belastingplichtige, hebben wij er als gemeente voor gekozen om nog steeds ieder jaar een nieuwe belastingverordening vast te stellen. Wij doen dat om eventueel andere belastingplichtigen te kunnen belasten. Zij komen daar in principe voor in aanmerking als de gemeente kosten voor hen maakt en als zij meer dan 100.000 bezoekers per jaar trekken. Tot op heden is dat echter nog niet voorgekomen.

Lange periode van zelfde tarieven

Het tarief per bezoeker dat is vastgesteld in de verordening bedraagt sinds invoering van deze belastingsoort € 0,23 per betalende bezoeker.

Kostendekking

Hieronder ziet u de kostendekkingspercentages volgens de cijfers van de begroting 2009.

Omschrijving	Baten toeristenbelasting	Baten convenant	Baten totaal	Lasten	Kostendekking percentage
2009	290.000	46.238	336.238	524.464	64,11%
2010	325.000	46.238	371.238	524.138	70,83%
2011	330.000	46.238	376.238	511.127	73,61%
2012	335.000	46.238	381.238	510.927	74,62%

Uit de tabel komt een toenemende kostendekkendheid naar voren. Dat heeft enerzijds te maken met toenemende aantallen toeristen die we verwachten en anderzijds met de gestegen tarieven.

¹⁸ Nota aan het College van 8 september 1998, nr. 1998009544.

Hoofdstuk 3 Belastingdruk

In dit hoofdstuk gaan we in op de druk van de lokale belastingen, dat wil zeggen de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing op de belastingplichtige.

3.1 Belastingdruk woningen

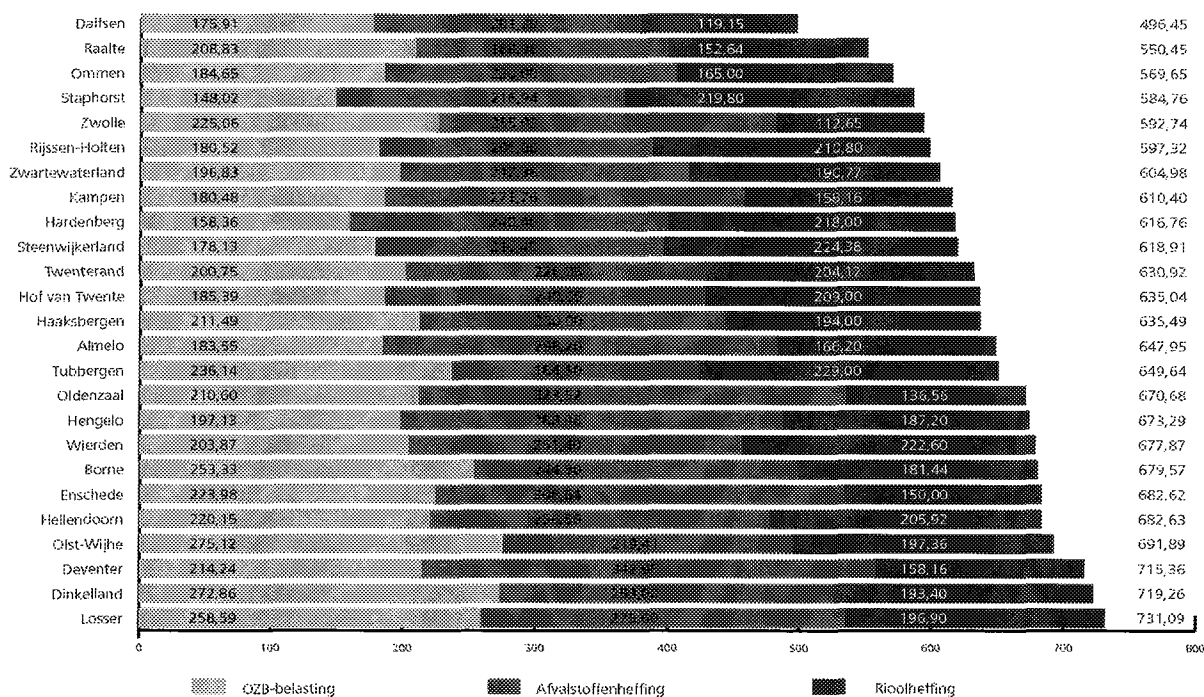
Onderzoek provincie

In onderstaande tabel is de belastingdruk in Hellendoorn voor belastingjaar 2009 weergegeven. Uitgangspunt hierbij is een woning in eigendom en gebruik met een vastgestelde WOZ-waarde van € 240.869,- (gemiddelde WOZ-waarde volgens de provincie Overijssel) een huishouden met een REST-container van 240 liter, een GFT-container van 140 liter en een waterverbruik van 150 m³. Ter vergelijking is ook de belastingdruk van 2008 opgenomen. Uitgangspunt daarbij is de hiervoor genoemde € 240.869,-, gecorrigeerd met een waardestelling van 4,05 procent.

Belastingsoort	2008	2009
Eigenarenbelasting OZB	216,00	220,00
Basisheffing afvalstoffenheffing	103,80	106,92
140 liter GFT-container	39,00	40,20
240 liter REST-container	106,20	109,44
Rioolrecht/heffing (basisheffing t/m 150 m ³)	201,84	205,92
	666,84	682,48

Uit de "Belastinguitgave 2009" van de provincie Overijssel blijkt dat een gemiddeld huishouden in onze gemeente qua belastingdruk op de 21^e plaats komt op de ranglijst van 25 Overijsselse gemeenten. De goedkoopste gemeente staat op nummer 1. Volgens de provincie bedraagt de gemiddelde aanslag € 638,63.

In de onderstaande grafiek ziet u de belastingdruk per gemeente, uitgaande van de gemiddelde woningwaarde in die gemeenten.

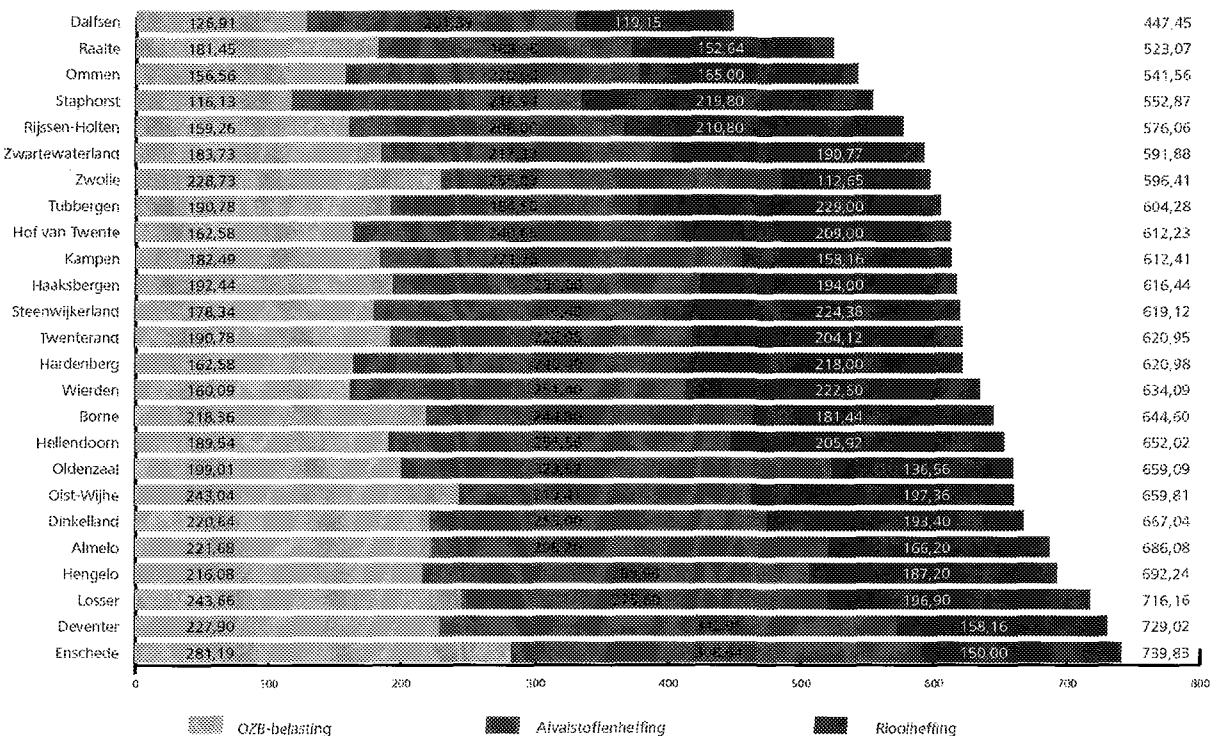
Overigens gaat de provincie bij de berekening van de OZB voorbij aan het feit dat deze aanslagen naar beneden worden afgerond op hele euro's. Daardoor is de belastingdruk van de provincie eigenlijk € 0,15 te hoog.

Op basis van de voorgaande grafiek ziet u hieronder een vergelijking van de Hellendoornse belastingtarieven in 2009 met de aanliggende Twentse gemeenten.

Gemeente	OZB	afvalstoffenheffing	rioolheffing	Totaal
Twenterand	200,75	226,05	204,12	630,92
Wierden	203,87	251,40	222,60	677,87
Rijssen-Holten	180,52	206,00	210,80	597,32
Hellendoorn	220,15	256,56	205,92	682,63

Als we provinciebreed niet naar het bedrag maar naar de tarieven kijken, dan staat Hellendoorn met het OZB-tarief op de 12de plek (dus dertien gemeenten hebben een hoger tarief), met het tarief voor de afvalstoffenheffing op de 18de plek en met het tarief voor de rioolheffing eveneens op de 18de plek.

Tot slot ziet u in de volgende grafiek de belastingdruk per gemeente, uitgaande van de gemiddelde standaardwoning in de provincie Overijssel van € 207.370,--.

In bovenstaande tabel staan we op de 9de plaats. Het verschil wordt veroorzaakt doordat in onze gemeente de gemiddelde woningwaarde hoger ligt dan het gemiddelde voor Overijssel. In een aantal andere gemeenten, met name de steden, is dit juist omgekeerd.

Onderzoek COELO

Ook landelijk wordt de gemeentelijke belastingdruk onderzocht. Dat wordt onder andere gedaan door het COELO¹⁹. Zij onderzoeken jaarlijks het niveau en ontwikkelingen van de lokale lasten (gemeenten, provincies en waterschappen). Op de nu volgende kaart ziet u voor 2009 de woonlasten (OZB eigendom, rioolheffing en reinigingsheffing).

¹⁹ Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden. Dit is een onafhankelijk onderzoeksinstituut verbonden aan de Faculteit der Economische Wetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen.

3.2 Belastingdruk niet-woningen

Voor niet-woningen is het moeilijker om een beeld te schetsen, aangezien de genoemde onderzoeken voornamelijk ingaan op de belastingdruk voor woningen. De niet-woningen hebben alleen te maken met een aanslag OZB (voor eigendom en/of gebruik) en rioolheffing. Bij de rioolheffing is er in de onderzoeken geen onderscheid te maken tussen woningen en niet-woningen. Daar gelden dus de tarieven die zijn getoond in de vorige paragraaf. Voor de OZB-tarieven is dat anders. In de belastinguitgave 2009 van de provincie Overijssel is een overzicht opgenomen van alle OZB-tarieven in de provincie. Hieronder ziet u een overzicht van de tarieven 2009 van de OZB-tarieven in de aanliggende Twentse gemeenten.

Gemeente	OZB-eigendom woning	OZB-eigendom niet-woning	OZB-gebruik niet-woning
Twenterand	0,09200	0,14800	0,11900
Wierden	0,07720	0,08480	0,06780
Rijssen-Holtten	0,07680	0,16010	0,12800
Hellendoorn	0,09140	0,18980	0,15180

Provinciebreed staan we met de OZB-tarieven voor niet-woningen op de 16de plek (negen gemeenten hebben hogere tarieven).

Vanuit werkgeverskringen klinkt nogal eens de stelling dat gemeenten de OZB-rekening presenteren aan bedrijven doordat de heffing voor niet-woningen al jarenlang sterker omhoog gaat dan de heffing voor de burger. Dit beeld is onjuist. De differentiatie tussen de OZB-tarieven van woningen en niet-woningen is ontstaan omdat de huizenprijzen in de afgelopen jaren veel sterker zijn gestegen dan de prijzen van niet-woningen. Zonder differentiatie van de tarieven zouden woningeigenaren een steeds groter deel van de belasting moeten betalen. Dit vond de Tweede Kamer onwenselijk en daarom kregen de gemeenten de mogelijkheid dit effect te compenseren. Een minder sterke stijging van de waarde wordt voor bedrijven gecompenseerd door een sterkere stijging van de tarieven. Dit betekent echter niet dat de bedrijven daarom extra belast worden, hun aandeel in de totale belastingopbrengst stijgt niet.

In Hellendoorn is het gebruikelijk om de verschillen in de waarde-ontwikkeling tussen woningen en niet-woningen te vertalen in verschillende tarieven. Dat is een politieke keuze. In 2009 zijn onze OZB-tarieven voor niet-woningen 2,08 zo hoog als het tarief voor de woningen. De gemeente Rijssen-Holtten zit op dezelfde verhouding. Gemeenten die deze vorm van tariefdifferentiatie nog niet zo lang gebruiken zitten meer in de buurt van de oorspronkelijke verhouding 1:1, namelijk Twenterand met 1,61 en Wierden met 1,10.

3.3 Verdeling belastingdruk

In artikel 15 van de "Financiële verordening gemeente Hellendoorn" wordt gesteld dat deze nota ook aandacht moet schenken aan de verdeling van de druk van de belastingen over de diverse bevolkingsgroepen en soorten belastingplichtigen. Het is echter praktisch gezien onmogelijk om dit onderwerp volgens de tekst van artikel 15 uit te voeren. Binnen de belastingadministratie worden namelijk maar een beperkt aantal objectieve zaken geregistreerd. Zaken zoals etnische achtergrond en inkomensklassen vallen hier niet onder. Gelet hierop is het niet mogelijk om een onderscheid te maken tussen soorten bevolkingsgroepen en -belastingplichtigen.

Om toch een indicatie te geven van de belastingdruk presenteren wij u de gecombineerde aanslagen in 2009 van een aantal categorieën belastingplichtigen. Overigens bestaan de nu volgende voorbeelden ook in werkelijkheid.

Gehuurde seniorenwoning, twee mensen 80 +		2009
Afvalstoffenheffing	Basistarief	106,92
	140 l. gft	40,20
	140 l. rest	64,32
Rioolheffing	Basistarief t/m 150 m ³	205,92
Totaal		417,36

Appartement in eigendom, twee mensen 55 +		2009
WOZ-waarde = € 352.000,-		
OZB	Eigendom	321,00
Afvalstoffenheffing	Basistarief	106,92
	140 l. rest (= tarief voor hoogbouw)	64,32
Rioolheffing	Basistarief t/m 150 m ³	205,92
Totaal		698,16

Gehuurde tussenwoning, gezin met kinderen		2009
Afvalstoffenheffing	Basistarief	106,92
	140 l. gft	40,20
	240 l. rest	109,44
Rioolheffing	Basistarief t/m 150 m ³	205,92
Totaal		462,48

Twee-onder één-kapper in eigendom, gezin met kinderen		2009
WOZ-waarde = € 223.000,-		
OZB	Eigendom	203,00
Afvalstoffenheffing	Basistarief	106,92
	140 l. gft	40,20
	240 l. rest	109,44
Rioolheffing	Basistarief t/m 150 m ³	205,92
Totaal		665,48

Vrijstaande woning in eigendom, gezin met kinderen		2009
WOZ-waarde = € 365.000,-		
OZB	Eigendom	333,00
Afvalstoffenheffing	Basistarief	106,92
	240 l. gft	67,32
	240 l. rest	109,44
Rioolheffing	Basistarief t/m 150 m ³	205,92
Totaal		822,60

Detailhandelszaak (gehuurd) in centrum van Nijverdal		2009
WOZ-waarde = € 477.000,-		
OZB	Gebruik	724,00
Rioolheffing	Basistarief t/m 150 m ³	205,92
Totaal		929,92

Agrarisch bedrijf inclusief woning A met op het terrein een tweede woning B. Voor woning B is het recht van gebruik en bewoning verleend, dus op grond van de wet krijgt de gebruiker hiervan de aanslag OZB voor het eigendom van deel B. WOZ-waarde bedrijf = € 206.000,-- (inclusief woning deel A van € 140.000,--)		2009
OZB	Eigendom (o.b.v. € 206.000,--)	390,00
	Gebruik (o.b.v. € 65.000,--)	98,00
Afvalstoffenheffing	Basistarief	106,92
	240 l. rest	109,44
Rioolheffing	Basistarief t/m 150 m ³	205,92
Totaal		910,28
WOZ-waarde woning B = € 141.000,--		
OZB	Eigendom	128,00
Afvalstoffenheffing	Basistarief	106,92
	240 l. rest	109,44
Rioolheffing	Basistarief t/m 150 m ³	205,92
Totaal		550,28
Bedrijfsobject op industrieterrein 't Lochter in eigendom en gebruik.		2009
WOZ-waarde = € 356.000,--		
OZB	Eigendom	675,00
	Gebruik	540,00
Rioolheffing	Basistarief t/m 150 m ³	205,92
Totaal		1.420,92

Hoofdstuk 4 Economische crisis

Op dit moment is er wereldwijd sprake van een economische crisis. Het kabinet wil deze crisis actief bestrijden. Ook van gemeenten en provincies verwacht het kabinet maatregelen ter ondersteuning van de economie.

4.1 Financiële gevolgen economische crisis op gemeentefonds

Zonder in detail te treden is het duidelijk dat de economische crisis gevolgen zal hebben voor gemeenten. Er zijn hogere uitgaven te verwachten omdat er meer bijstandsuitkeringen moeten worden verleend door de toenemende werkloosheid. In de circulaire van het Rijk worden de gevolgen van de crisis op het gemeentefonds beschreven c.q. aangekondigd. Daarover houden wij u separaat op de hoogte. Daarom gaan wij in deze nota niet verder in op deze problematiek.

4.2 Voorspelling VNG

De VNG waarschuwt dat de economische neergang mogelijk leidt tot grotere leegstand van kantoren en bedrijfsgebouwen en dus een risico voor een lagere OZB-opbrengst. De belastingopbrengsten kunnen ook afnemen doordat meer particulieren door de economische crisis in aanmerking komen voor kwijtschelding. Ook de bouwleges brengen naar verwachting minder geld in het laatje, doordat het bouwvolume zal afnemen. De enige inkomstenbron die positiever uitpakt, is naar verwachting de toeristenbelasting. Die inkomsten stijgen waarschijnlijk omdat Nederlanders in verband met de crisis dichter bij huis blijven.

4.3 Actuele situatie gemeente Hellendoorn

In hoeverre de hiervoor genoemde scenario's werkelijkheid zullen worden, is voorlopig nog onbekend. Bovendien kunnen de ontwikkelingen zo snel gaan dat er binnen het tijdsbestek van enkele weken een nieuwe situatie kan ontstaan.

De teruggang in het bouwvolume en dus minder opbrengst aan bouwleges lijkt voorlopig op dit moment de enig betrouwbare voorspelling. Voor de overige belastingen verwachten wij nauwelijks tot geen effecten. Een daling van de waarde van onroerend goed bijvoorbeeld, wordt te zijner tijd verdisconteerd in de OZB-tarieven. Gevolgen voor de inwoners en bedrijven heeft dit niet of nauwelijks, aangezien het niet om een verhoging gaat, maar om gelijkblijvende opbrengsten uit de OZB. Dit past in het beleid van de gemeente om ook in de komende jaren terughoudend te zijn met tariefstijgingen en deze waar mogelijk te beperken tot de inflatiecorrectie. Wel gaan we meerjarig uit van een beperkte volumegroei van één procent in verband met nieuwbouw.

4.4 Stimuleren van de lokale economie

Soms ook wordt de heffing van lokale belastingen gebruikt om de lokale economie (in)direct te stimuleren. In die gevallen wordt een ondernemersfonds opgericht om extra investeringen te doen om winkelgebieden en bedrijfsterreinen aantrekkelijker te maken door een verbetering van het voorzieningenniveau, promotie, het organiseren van activiteiten en evenementen, enzovoort. Het geld om het ondernemersfonds, van waaruit deze investeringen worden gedaan, te voeden wordt bijeengebracht door de ondernemers in (een deel van) de gemeente. In hoofdstuk 5 komt dit onderwerp uitgebreid aan de orde.

Hoofdstuk 5 Ondernemersfonds

Belastingheffing en invordering hoeven niet op gespannen voet te staan met het stimuleren van de lokale economie. Belastingheffing kan zelfs worden ingezet als instrument om de lokale economie c.q. het ondernemingsklimaat een impuls te geven. Onder andere om die reden is ons vanuit ondernemerskringen al regelmatig gevraagd een instrument te ontwikkelen c.q. aan te bieden waarmee ondernemers in een bepaald gebied gezamenlijk activiteiten kunnen ontwikkelen en financieren. In dit hoofdstuk gaan we in op de vraag op welke manier het instrument belastingheffing voor dit doel kan worden ingezet.

5.1 Wat is een ondernemersfonds?

Het fenomeen ondernemersfonds is de laatste tijd in Nederland aan een opmars bezig. Een ondernemersfonds is een fonds, van waaruit activiteiten kunnen worden ondernomen of investeringen kunnen worden gedaan die het ondernemersklimaat in de eigen omgeving verbeteren, waardoor de concurrentiepositie kan worden verbeterd. De zeggenschap over een dergelijk fonds berust bij de ondernemers(organisatie). De collectieve belangen waar het om gaat zijn bijvoorbeeld promotie, parkmanagement, beveiliging, enzovoort.

Ook in onze gemeente lijden allerlei activiteiten onder het gegeven dat slechts een deel van de ondernemers vrijwillig bijdraagt aan activiteiten die een gezamenlijk (ondernemers)doel hebben. Door de krachten te bundelen en een generieke financieringsmaatregel te hanteren, ontstaat een gunstig ondernemersklimaat en wordt free-riding tegen gegaan. Free-riding betekent dat een deel van de ondernemers wel profiteert van de activiteiten van de ondernemersvereniging, terwijl ze geen lid zijn of een financiële bedrage leveren. Een ondernemersfonds kan dat probleem oplossen. Het initiatief voor het opzetten van een dergelijk fonds moet komen van de ondernemers zelf. De gemeente heeft hierin geen leidende rol. Het enige wat we als gemeente kunnen doen is de ondernemersvereniging faciliteren met een instrument dat zij zelf niet heeft, de gemeentelijke belastingheffing. De geheven belasting wordt in de vorm van een subsidie aan het ondernemersfonds verstrekt onder aftrek van de gemeentelijke kosten, de zogenaamde perceptiekosten.

Overigens is het belangrijk om te beseffen dat het niet alleen gaat om bedrijven, maar in het algemeen om de niet-woningen, dus ook om allerlei non-profitorganisaties, zoals scholen enzovoort. Afhankelijk van de keuze voor één van de drie hieronder genoemde manieren, kan er zoning plaatsvinden. Omdat de financiering via de gemeentelijke belastingen gaat, zijn ook de desbetreffende regelgeving en jurisprudentie van toepassing. Daardoor is het niet toegestaan onderscheid te maken tussen bedrijven en non-profitorganisaties. Het ondernemersfonds moet daar bij de verdeling van de gelden rekening mee houden.

5.2 Het vullen van een ondernemersfonds

Hoewel de kwestie van een eventueel ondernemersfonds formeel niet behoort tot het taakveld "gemeentelijke belastingen" vinden wij het belangrijk om dit onderwerp aan te kaarten in de Nota Lokale Heffingen. Om tot fondsvorming te komen zijn er namelijk, buiten onze bemoeienis op het gebied van economische zaken, besluiten en uitvoerende werkzaamheden nodig op het gebied van de gemeentelijke belastingen.

Op dit moment zijn er in ons land drie bruikbare manieren voorhanden om tot fondsvorming te komen:

- a. een fonds volgens het zogenaamde "Leids Model";
- b. een fonds dat wordt gevormd vanuit reclame- of precariobelasting.
- c. een fonds volgens de experimentenwet Bedrijven Investing Zones (BI-zones);

Welke manier ook wordt gehanteerd om een ondernemersfonds te voeden, het doel is het versterken van het ondernemersklimaat in (een deel van) de gemeente.

Ad a: Leids Model

Het Leids Model werd, zoals de naam al doet vermoeden, in Leiden uitgevonden. Het gaat hierbij om een vrijwillige verhoging van de OZB voor de niet-woningen die door de gemeente wordt teruggestort in een ondernemersfonds. De wet- en regelgeving rond de OZB blijft gewoon van kracht, de perceptiekosten zijn daardoor minimaal. Bij het Leids Model is gebiedsgebonden toepassing niet mogelijk. De tariefsverhoging geldt in dit model dus voor alle niet-woningen in de hele gemeente. Voor verdere informatie over de OZB verwijzen wij u naar hoofdstuk 1 van deze nota.

Ons grootste bezwaar tegen het Leids Model is dat het niet gebiedsgebonden kan worden toegepast. Dit model is volgens ons daarom vooral toepasbaar in stedelijke gebieden. In onze gemeente hebben wij veel niet-woningen in het buitengebied (agrariërs), terwijl er in Leiden slechts één agrarisch bedrijf aanwezig is. Het Leids Model veroorzaakt bij hen een lastenverzwaring, zonder dat zij daar iets voor terug krijgen. Het ondernemersfonds zal dit op de een of andere manier moeten compenseren, hetzij door teruggave van de betaalde extra OZB of door investeringen ten behoeve van deze niet-woningen. Bovendien is de ruimte om OZB-tarieven te verhogen beperkt door de wetgever, in casu door de zogenaamde macronorm²⁰.

Conclusie: deze bezwaren in ogenschouw nemend, is het Leids Model niet geschikt voor onze gemeente.

Ad b: Reclame- of precariobelasting

Voor informatie over de reclame- en precariobelasting verwijzen wij naar hoofdstuk 1. De reclame- en precariobelasting zijn belastingsoorten die veel op elkaar lijken en vaak gezamenlijk worden geheven. Wij hebben in het verleden al eens, uit beheersmatige overwegingen, namelijk het tegengaan van obstakels in de openbare ruimte, precariobelasting geheven. Gelet op de, in relatie tot de perceptiekosten, geringe opbrengst, is de precariobelasting destijds weer snel afgeschaft.

Op grond van jurisprudentie is het inmiddels de heffing in een beperkt gebied toegestaan. Voorwaarde is wel, dat er een objectieve en redelijke grond bestaat om alleen bepaalde gebieden te belasten²¹.

In dit kader is het wel interessant om te vermelden dat wij eind 2008 een brief hebben ontvangen van de Raad Nederlandse Detailhandel (RND), die zich uitspreekt tegen een verplichte reclamebelasting als manier om een ondernemersfonds te vullen²². Aan het eind van die brief kondigt de RND aan namens de leden en de aangesloten ondernemingen collectieve juridische procedures te zullen aanspannen tegen besluiten van gemeenten waar een reclamebelasting wordt ingevoerd zonder dat hiervoor voldoende draagvlak is. In een aantal gemeenten heeft de RND dat inmiddels al gedaan.

Conclusie: voor ons valt ook de methode met behulp van reclame- of precariobelasting af. De voornaamste reden daarvoor is de hoogte van de perceptiekosten. Omdat de perceptiekosten in mindering moeten worden gebracht op de subsidie aan het ondernemersfonds, is er naar onze mening sprake van een relatief te laag netto rendement.

Ad c: Experimentenwet BI-zones

De experimentenwet BI-zones is in werking getreden op 1 mei 2009. Een gemeenteraad kan onder de naam BIZ-bijdrage een heffing instellen die ten laste komt van de niet-woningen die liggen in een bepaald gebied van de gemeente, de zogenaamde BI-zone. De BIZ-bijdrage is een belasting die bedoeld is om de kosten te bestrijden die verbonden zijn aan activiteiten die zijn gericht op het bevorderen van leefbaarheid, veiligheid, ruimtelijke kwaliteit of een ander mede publiek belang in de openbare ruimte van de BI-zone.

Bij deze heffing is vooral de voorfase erg belangrijk. In deze voorfase zullen initiatiefnemende ondernemers zich organiseren in een vereniging of een stichting en hun gezamenlijke ambities voor het gebied formuleren. Vervolgens zullen zij met de gemeente in gesprek gaan over het beoogde gebied, de beoogde activiteiten en het voor de ambities benodigde tarief van de BIZ-bijdrage. Indien een uitvoeringsovereenkomst tot stand komt tussen de gemeente als beoogde

20 De macronorm is het percentage dat de OZB-opbrengst landelijk mag stijgen. Bij overschrijding van dit percentage kan het Rijk correcties doorvoeren via het gemeentefonds.

21 LJN: BC7882, Rechtbank Middelburg, 07/443.

22 Brief van 2 december 2008, 08INK08646.

subsidieverlener en de vereniging of stichting als toekomstig uitvoerder kan de gemeente de vereniging of stichting in een ontwerp voor de verordening opnemen. De verordening wordt vervolgens op reguliere wijze ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

De BIZ-bijdrage wordt geheven van de gebruikers van de niet-woningen, maar de gemeente kan ook bepalen dat de eigenaar moet betalen als er geen gebruiker is.

Voor de heffing van de BIZ-bijdrage wordt aangesloten bij de systematiek van de OZB. Net als bij de OZB wordt ook bij de BIZ-bijdrage de WOZ-waarde als heffingsmaatstaf gebruikt.

Gemeenten kunnen een vast bedrag heffen, maar er is ook een grote mate van differentiatie mogelijk tussen de verschillende categorieën niet-woningen, waarbij onder meer de vestigingslocatie, de bestemming van de onroerende zaak en de branche of sector van de bijdrageplichtige gebruiker in relatie tot het belang bij de activiteiten, in aanmerking genomen kunnen worden. Doordat wordt aangesloten bij de WOZ/OZB zijn de perceptiekosten minimaal.

Een BIZ-bijdrage wordt ingesteld voor een periode van ten hoogste vijf jaar. Deze termijn kan telkens met ten hoogste vijf jaar worden verlengd.

Voordat een eenmaal vastgestelde verordening in werking kan treden, moet worden onderzocht of de meerderheid van de beoogde bijdrageplichtige ondernemers het initiatief en het instellen van de heffing in deze vorm steunt. Daarvoor zijn expliciete regels in de wet opgenomen. De draagvlakmeting onder alle mogelijke bijdrageplichtigen moet schriftelijk gebeuren. Ten minste de helft van de aangeschreven moet reageren en van degene die gereageerd heeft, moet ten minste tweederde deel zich uitspreken voor de heffing. Ook moet de som van de WOZ waarden van de voorstemmers hoger zijn dan de som van de WOZ-waarden van de tegenstemmers.

Bij voldoende draagvlak treedt de verordening in werking en wordt de BI-zone ingesteld.

De opbrengst van de heffing wordt als subsidie verstrekt aan de bij de verordening aangewezen vereniging of stichting. De perceptiekosten kunnen hierop in mindering worden gebracht.

De wet stelt ook eisen waaraan de vereniging of stichting moet voldoen, zoals de verplichting tot het opstellen van een begroting en het afleggen van rekening en verantwoording.

Indien de gemeente kiest voor een BIZ-bijdrage, dan moet er voor 1 mei 2011 een verordening worden vastgesteld. Het is echter mogelijk dat deze periode bij koninklijk besluit wordt verlengd tot 1 mei 2013.

In principe vervalt deze wet met ingang van 1 juli 2015, maar gemeenten kunnen blijven heffen wanneer wordt voldaan aan de eisen die de wet daaraan stelt.

Let wel: de BIZ-wetgeving heeft een tijdelijk en experimenteel karakter. De Staatssecretaris van Economische Zaken heeft daarover gezegd dat, voordat wordt overgegaan tot definitieve invoering, het experiment moet uitwijzen of het een positieve bijdrage levert aan het ondernemersklimaat.

Conclusie: van de drie genoemde mogelijkheden om een ondernemersfonds te vullen, vinden wij dit de beste. Deze heffing kan gebiedsgebonden worden toegepast, brengt weinig perceptiekosten met zich mee en is voorzien van vormvereisten die leiden tot een grote mate van zorgvuldigheid, rechtvaardigheid en rechtmatigheid.

Conclusie met betrekking tot eventuele instelling van een ondernemersfonds:

Wij stellen voorop dat het initiatief voor een ondernemersfonds bij de ondernemers zelf ligt. Wij zijn bereid om deze mogelijkheid te onderzoeken indien een concreet verzoek van een redelijk aantal ondernemers of een ondernemersvereniging bij ons wordt ingediend. Naar aanleiding van een dergelijk verzoek zal er dan separaat een nota worden aangeboden aan ons college.

Inmiddels hebben lokale ondernemersverenigingen, het Toeristisch Bureau Hellendoorn en de Kamer van Koophandel onlangs besloten een gezamenlijke werkgroep in het leven te roepen die rond dit thema voorstellen gaat ontwikkelen. Ook medewerkers vanuit de gemeente (economische zaken en belastingen) zijn betrokken bij deze werkgroep.

Hoofdstuk 6 Inning en invordering

In dit hoofdstuk laten wij u het bestaande proces van inning en invordering zien van de gecombineerde aanslag. Ook zullen wij aandacht schenken aan verbeterpunten. Aan het eind van dit hoofdstuk gaan we ook nog in op de inning en invordering van de overige belastingsoorten.

6.1 De gecombineerde aanslag

Door middel van de gecombineerde aanslag worden de aanslagen OZB, afvalstoffenheffing, rioolheffing en hondenbelasting gezamenlijk opgelegd. Alle particulieren en bedrijven in onze gemeente krijgen van ons een dergelijke aanslag.

Omdat er in de loop van elk jaar wijzigingen optreden, bijvoorbeeld naar aanleiding van verhuizing, overlijden, bezwaar en/of beroep, kunnen wij niet volstaan met één aanslagmoment per jaar. Elk jaar worden er op drie tijdstippen gecombineerde aanslagen opgelegd.

- a. Dat is allereerst aan het begin van het jaar, eind februari. Dit tijdstip hangt samen met het tijdstip dat in de Wet waardering onroerende zaken genoemd wordt voor het bekend maken van de WOZ-waarde. Eerder mag wel, maar later niet
- b. Het tweede aanslagmoment is eind juni. Dan worden aanslagen opgelegd die betrekking hebben op verhuizingen en op binnengekomen bezwaarschriften en reacties op de aanslagen van eind februari.
- c. Het laatste aanslagmoment van het jaar is eind oktober. Deze aanslagen hebben betrekking op verhuizingen en op binnengekomen bezwaarschriften en reacties op de aanslagen. Tevens zijn in deze aanslagen de uitkomsten van de grote jaarlijkse controle op het belastingbestand verwerkt. Tot en met het belastingjaar 2008 legden wij deze aanslagen eind november op, maar vanwege een wijziging in de wettelijke afhandeltermijn van bezwaren is met ingang van 2009 het aanslagmoment met een maand vervoegd.

Wij hebben op grond van de wet drie jaar de tijd om aanslagen op te leggen. Uit de praktijk blijkt dat wij de meeste aanslagen opleggen in het belastingjaar. Dat is ook het duidelijkst voor de belastingbetalers, anders worden zij geconfronteerd met aanslagen van verschillende belastingjaren door elkaar. In de onderstaande tabel ziet u de verdeling in aantallen tussen de verschillende momenten van de laatste paar jaren. Uit de tabel blijkt dat in de laatste paar jaren de kwaliteit van de belastingbestanden is toegenomen, door de afname van "verlate" aanslagen.

Aanslagoplegging	2009	2008	2007	2006	2005	2004
Februari belastingjaar	15.923	15.592	15.513	15.370	15.149	15.167
Later in belastingjaar	1.242	1.597	1.935	1.308	1.519	1.153
In latere jaren	-	129	261	202	418	610
Totaal aantal aanslagen	17.165	17.318	17.709	16.880	17.086	16.930

Uitgaande van de belastingjaren 2006 tot en met 2008 wordt ongeveer negentig procent van de aanslagen eind februari van het belastingjaar opgelegd. De resterende tien procent van de aanslagen volgt op een later tijdstip in het belastingjaar.

6.1.1 Betaaltermijnen van de gecombineerde aanslag

Afhankelijk van het aanslagbedrag van de gecombineerde aanslag van de gemeente Hellendoorn beschikt de belastingschuldige over twee, vier of tien betaaltermijnen. Hieronder ziet u de grensbedragen gekoppeld aan de betalingstermijnen:

Aanslagbedrag	Automatische incasso	Aantal betalingstermijnen
Hoger dan € 2.000,--	n.v.t.	Twee
Lager of gelijk aan € 2.000,--	nee	Vier
	ja	Tien

De bovengrens voor de automatische incasso is in het verleden ingesteld om bedrijven uit te sluiten voor de automatische incasso. We gingen en gaan er namelijk vanuit dat de gewone burger minder dan € 2.000,-- betaalt voor zijn/haar gecombineerde aanslag gemeentelijke belastingen.

Volgens de laatste gegevens heeft zeventig procent van de belastingplichtigen in de gemeente Hellendoorn een machtiging tot automatische incasso afgegeven. Deze zeventig procent van de belastingplichtigen is verantwoordelijk voor zestig procent van de belastingopbrengst. Voor alle betaaltermijnen ziet het beeld er als volgt uit²³.

Aantal termijnen	Aandeel in de totale belastingopbrengst
Twee	15 procent
Vier	25 procent
Tien	60 procent

6.1.2 Invordering

Herinnering

Bij belastingplichtigen met vier termijnen sturen wij een betalingsherinnering vlak voor afloop van de tweede termijn, als blijkt dat er op dat moment nog niets of te weinig is betaald. Deze vorm van herinneren is niet bij wet geregeld, maar moet u meer zien als een schrijven van de gemeente waarin één en ander wordt geconstateerd en geadviseerd. Aan de herinnering zijn geen kosten verbonden voor de belastingschuldige. In 2008 zijn wij begonnen met deze service. Jaarlijks worden er ongeveer 1000 van dergelijke brieven verstuurd.

Betalingsregeling

Als een belastingschuldige de aanslag niet op tijd kan betalen, kan hij/zij vragen om een betalingsregeling. De aanvrager moet de reden aangeven en eventueel financiële gegevens overleggen. Jaarlijks wordt ongeveer 60 keer een betalingsregeling getroffen.

Betaling na aanmaning

Indien na het verstrijken van de betalingstermijn het verschuldigde bedrag niet of niet volledig is betaald, volgt er een schriftelijke aanmaning. De aanmaning geeft de belastingschuldige twee weken de tijd om alsnog zijn aanslag, inclusief aanmaningskosten, te betalen. Op grond van de Kostenwet bedragen de aanmaningskosten (afhankelijk van het bedrag) minimaal € 6,-- en maximaal € 14,--. Per jaar worden er gemiddeld 750 aanmaningen verzonden. Het versturen van aanmaningen is vereist voor het verder kunnen invorderen van de belastingschuld.

Betaling na dwangbevel

Als er ook na een aanmaning niet wordt betaald, volgt er een dwangbevel. De belastingschuldige moet het verschuldigde bedrag, inclusief dwangbevelkosten, binnen twee dagen betalen. Een dwangbevel kost op grond van de Kostenwet minimaal € 36,--. Per jaar worden er ongeveer 350 dwangbevelen betekend. Wij hebben de feitelijke deurwaardersactiviteiten uitbesteed aan een daarin gespecialiseerd bureau. De administratieve voor- en nabehandeling doen we zelf.

Beslaglegging

Indien er ook na een dwangbevel niet wordt betaald, dan kan er beslag worden gelegd op salaris of uitkering. Op jaarbasis is dat ongeveer 30 keer het geval. Ook kan er beslag worden gelegd op roerende of onroerende zaken. Dat laatste gebeurt ongeveer 15 maal per jaar.

²³ Gebaseerd uit cijfers van 2007 tot en met 2009.

Overigens kunnen de decentrale overheden per 1 januari 2010 gebruik maken van de zogenaamde overheidsvordering. Dit instrument kan worden toegepast voordat tot beslaglegging wordt overgegaan. Hiermee wordt voorkomen dat werkgevers en uitkerende instanties worden benaderd en administratief belast. De overheidsvordering is ontwikkeld op basis van automatische incasso en de betaling kan door belastingschuldigen niet worden teruggedraaid.

Niet verder bemoeilijken

In die situaties waarin een belastingschuldige niet voor kwijtschelding in aanmerking komt, maar anderzijds de invordering niet in alle redelijkheid kan worden voortgezet, bestaat de mogelijkheid de belastingschuldige niet verder te bemoeilijken voor de betreffende schuld(en). Een verzoek om kwijtschelding wordt in een dergelijk geval op grond van de richtlijnen afgewezen, doch tegelijkertijd wordt de belastingschuldige medegedeeld dat hij/zij voor de betreffende schuld niet verder zal worden bemoeilijkt. Het niet verder bemoeilijken zal slechts incidenteel en ingegeven door individuele situaties worden gedaan. Er is in feite sprake van een soort hardheidsclausule. Gemiddeld komt een dergelijke situatie drie maal per jaar voor.

Oninbaar verklaren

Indien bij de invordering blijkt dat er voor de belastingschuld geen verhaalsmogelijkheden zijn, wordt de vordering oninbaar verklaard. Dit besluit wordt niet aan de belastingschuldige medegedeeld en hij/zij kan aan deze administratieve handeling geen rechten ontlenen, aangezien bij gewijzigde omstandigheden de invorderingsactiviteiten weer kunnen worden opgepakt. Gemiddeld wordt 0,1% van de totale belastingopbrengst oninbaar verklaard.

6.1.3 Kwijtschelding

In hoofdstuk XV van de Gemeentewet staan allerlei bepalingen over de gemeentelijke belastingen. Een belangrijk artikel in dat hoofdstuk is artikel 219. Dit artikel bepaalt onder andere dat het verboden is te heffen naar inkomen of vermogen. Gemeenten mogen dus volgens de letter van dit artikel geen inkomenspolitiek voeren. Dat is voorbehouden aan het Rijk. Als gemeenten op het gebied van de gemeentelijke belastingen toch iets willen doen voor de minima in hun gemeente dan kan dat dus niet aan de heffingskant. Aan de invorderingskant is dat wel mogelijk, namelijk via de kwijtschelding. Kwijtschelding van belasting kan worden verleend indien men niet in staat is anders dan met buitengewoon bezwaar de belastingaanslag geheel of gedeeltelijk te betalen. Van buitengewoon bezwaar is in het algemeen sprake indien de middelen om een belastingaanslag te betalen ontbreken en ook niet binnen afzienbare tijd kunnen worden verwacht. Daarnaast kunnen zich ook andere omstandigheden voordoen die meebrengen dat betaling van de aanslag redelijkerwijs niet kan worden gevorderd.

Teneinde de rechtszekerheid en rechtsgelijkheid voor elke burger te waarborgen is er een landelijk geldend kwijtscheldingsbeleid ontwikkeld en vastgelegd in de "Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990". De gemeente Hellendoorn heeft dit verder beleidsmatig uitgewerkt in de "Leidraad kwijtschelding gemeentelijke belastingen".

Vroeger waren de normen tamelijk streng, maar sinds 1 januari 1997 is de kwijtscheldingsnorm gelijk aan de bijstandsnorm.

Hieronder ziet u de voorlopige evaluatie over 2009 (m.u.v. de aanslagen met dagtekening 31 oktober). In totaal werd er € 107.267,-- kwijtgescholden, met de volgende onderverdeling.

Procedure	Beslissing	Aantal
verkort	volledig toegekend	n.v.t. in 2009
	afwijzing -> aanslagoplegging, kwijtschelding via normale procedure	
normaal	volledig toegekend	231
	gedeeltelijk toegekend	39
	afwijzing	117
beroep	toekenning beroep	1
	afwijzing beroep	9

Geautomatiseerd kwijtschelding via het Inlichtingenbureau

Sinds kort kunnen gemeenten gebruik maken van het Inlichtingenbureau om automatisch kwijtschelding te verlenen. De Stichting Inlichtingenbureau is in 2001 opgericht door het Ministerie van SZW en de VNG en heeft als doel: het ondersteunen van gemeenten bij de rechtmatigheidscontrole op bijstandsuitkeringen en bevorderen van samenwerking tussen de verschillende uitvoeringsorganisaties op het terrein van de sociale zekerheid. In het kader daarvan worden de taken van het Inlichtingenbureau steeds verder uitgebreid.

In het kader van het dereguleringsproces hebben wij reeds besloten om voor de automatische kwijtschelding gebruik te maken van de diensten van het Inlichtingenbureau. Onderzoek wijst echter uit dat aan de werkwijze van het Inlichtingenbureau de nodige nadelen verbonden zijn. Zo ontbreken essentiële gegevens. Bovendien moet de ontvangen informatie handmatig worden bewerkt en herberekend. Tevens zijn voor wat betreft de kwijtschelding de gegevens van het Inlichtingenbureau gedateerd. We dachten dat we via het Inlichtingenbureau een bepaalde doelgroep zouden bereiken die anders buiten schot zou blijven. Maar die gedachte bleek niet juist te zijn.

Het gebruikmaken van het Inlichtingenbureau betekent een forse toename van de werkzaamheden ten opzichte van de huidige werkwijze. Als we de teruggeleverde gegevens niet bewerken, dan komen veel belastingschuldigen niet voor de geautomatiseerde kwijtschelding in aanmerking. Deze mensen zullen een nieuw verzoek moeten indienen (dat wil zeggen een extra administratieve last) dat uitgebreid wordt getoetst met daarbij een gereede kans op alsnog toekenning van kwijtschelding. Dit vinden wij een ongewenste situatie. Daarom willen wij voorlopig nog geen gebruik maken van de diensten van het Inlichtingenbureau. Overigens staan wij met onze mening over het Inlichtingenbureau niet alleen. Ook andere gemeenten zien bij nadere beschouwing af van het gebruikmaken van het Inlichtingenbureau bij het product kwijtschelding.

Dat laat echter onverlet dat we nog steeds de afhandeling van kwijtscheldingsverzoeken willen vereenvoudigen van belastingschuldigen van wie de financiële situatie nauwelijks wijzigt. Daarom hebben we op 20 oktober 2009 het volgende besloten:

- aan alle uitkeringgerechtigden op grond van de wet Werk en Bijstand en aan alle AOW'ers zonder aanvullend pensioen wordt automatisch kwijtschelding verleend;
- na vijf jaar automatische kwijtschelding wordt er opnieuw uitgebreid getoetst;
- de leidraad kwijtschelding gemeentelijke belastingen wordt dienovereenkomstig aangepast;
- we blijven de ontwikkelingen van het Inlichtingenbureau volgen²⁴.

Kwijtschelding voor ondernemers en aanpassing vermogensgrens

Op dit moment is er een wetsvoorstel in voorbereiding waardoor het mogelijk wordt dat ondernemers kwijtschelding krijgen, voor zover het belastingen betreft die niet met de onderneming te maken hebben. In hetzelfde wetsvoorstel zal ook geregeld worden de mogelijkheid om aan te sluiten bij de vermogensgrenzen van de Wet werk en bijstand. Beide onderwerpen zijn dan aan de gemeenteraad om te beslissen. Het is de bedoeling om dit wetsvoorstel op 1 januari 2010 in werking te laten treden²⁵. Omdat het op dit moment nog niet bekend is hoe de definitieve wetswijziging uit zal pakken, kunnen wij hierop nog niet inhoudelijk een reactie geven. Dat zal op een later tijdstip gebeuren.

6.2 Overige aanslagen

In 6.1 is uitgebreid ingegaan op de inning en invordering van de gecombineerde aanslag gemeentelijke belastingen (OZB, afvalstoffenheffing, rioolheffing en hondenbelasting). Voor de overige belastingsoorten en de afvalstoffen- en rioolheffing die niet jaarlijks wordt geheven²⁶ zijn in de desbetreffende belastingverordeningen afwijkende betaaltermijnen vastgelegd. In het onderstaande overzicht ziet u een overzicht van de betaaltermijnen van de overige aanslagen. Overigens is het invorderingstraject, zoals beschreven in 6.1.2 van toepassing bij al onze belastingsoorten.

²⁴ Zoals beschreven in de nota aan het college met nummer 09INT01314.

²⁵ Brief van de staatssecretaris van BZK, kamerstuk 31311, nr. 28.

²⁶ Bijvoorbeeld het inzamelen van grove huishoudelijke afvalstoffen, het achterlaten van huishoudelijke afvalstoffen op het afvalbrengpunt, het omruilen van containers of het lozen van bronneringswater op de gemeentelijke riolering.

Belastingsoort	Tijdstip van betaling
Afvalstoffenheffing (hoofdstuk 2, 3, 4 en 5 van de tarieventabel)	Op het moment van het uitreiken van de schriftelijke kennisgeving, dan wel in geval van toezending daarvan, binnen 30 dagen na de dagtekening van de kennisgeving.
Begrafenisrechten	Op het tijdstip dienstenverlening dan wel binnen 14 dagen na de dagtekening van de schriftelijke kennisgeving
Leges	Op het moment van de mondelinge kennisgeving of het uitreiken van de schriftelijke kennisgeving, dan wel in geval van toezending daarvan, binnen 21 dagen na de dagtekening van de kennisgeving.
Marktprecariobelasting	Op het moment van de mondelinge kennisgeving of het uitreiken van de schriftelijke kennisgeving, dan wel in geval van toezending daarvan, binnen 21 dagen na de dagtekening van de kennisgeving.
Rioolheffing (bronneringswater)	In twee gelijke termijnen waarvan de eerste vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de tweede twee maanden later.
Toeristenbelasting	Gelijkertijd met het doen van de aangifte (21 dagen na afloop van het kwartaal).
Vermakelijkhedenretributie	Nota's naar aanleiding van het convenant dienen binnen 21 dagen na dagtekening van de nota worden betaald.

Uit het overzicht blijkt dat de betaaltermijnen bij de verschillende soorten belastingen variëren tussen de 14 en 30 dagen. Wij vinden het wenselijk om voor al onze belastingsoorten dezelfde betaaltermijnen te hanteren omdat dit een stuk duidelijkheid schept naar de burger toe. Gelet op het feit dat de betaaltermijn in de meerderheid van de gevallen (zowel kwantitatief als kwalitatief) 21 dagen bedraagt, stellen wij voor om de betreffende belastingverordeningen voor 2010 dienovereenkomstig te wijzigen.

Hoofdstuk 7 Conclusie en advies

7.1 Conclusie

Met behulp van deze nota hopen wij u beter op de hoogte te hebben gebracht van de gemeentelijke belastingheffing in het algemeen en die van de gemeente Hellendoorn in het bijzonder. De financiële verordening van de gemeente Hellendoorn heeft in grote mate de inhoud van deze nota bepaald. In die verordening worden namelijk de onderwerpen genoemd die in ieder geval in deze nota aan de orde moesten komen.

Hoofdstuk 1

Dit hoofdstuk ging over het gemeentelijke belastinggebied in het algemeen. De Gemeentewet bepaalt wat we kunnen heffen. Van alle in de Gemeentewet genoemde belastingsoorten is een beknopte beschrijving gegeven. Bij elke belastingsoort is vervolgens in een conclusie aangegeven waarom we wel of niet heffen:

- baatbelasting: geen aanleiding voor heffing aanwezig, bovendien brengt deze belastingsoort grote financiële risico's met zich mee;
- belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten: te weinig belastingobjecten aanwezig, derhalve een minimale opbrengstmogelijkheid;
- forensenbelasting: deze belastingsoort verhoogt de regeldruk en heeft een nadelige invloed op de concurrentiepositie van de branche en de lasten voor de toerist;
- hondenbelasting: op dit moment houden de inkomsten en de uitgaven elkaar in evenwicht en is er geen reden om tot wijziging van deze belasting over te gaan;
- OZB: er is bij deze belastingsoort, uitgezonderd de vaststelling van de hoogte van de totaal te heffen belasting en daarmee de tarieven, geen ruimte voor eigen invulling door de gemeente;
- parkeerbelastingen: gezien het feit dat de parkeernota onlangs is geactualiseerd en er een stappenplan is opgesteld voor de invoering, gaan wij in deze Nota Lokale Heffingen niet verder in op het onderwerp parkeerbelastingen;
- precariobelasting: hoge perceptiekosten en daardoor relatief weinig inkomsten;
- rechten: worden gebruikt om de kosten te dekken van de individuele dienstverlening;
- reinigingsrecht: heffing via de privaatrechtelijke weg voldoet prima en bevordert bovendien de flexibiliteit van de facturering;
- staangeld: te weinig belastingobjecten aanwezig, derhalve een minimale opbrengstmogelijkheid;
- reclamebelasting: hoge perceptiekosten en daardoor relatief weinig inkomsten;
- rioolheffing: de rioolheffing wordt gebruikt ter dekking van de kosten. Gelet op die kosten en de mate van kostendekkendheid is er geen reden om tot wijziging van deze belasting over te gaan;
- toeristenbelasting: omdat wij de opbrengst van de toeristenbelasting weer investeren in de toeristische sector, is er geen enkele reden om deze belastingsoort af te schaffen.

Hoofdstuk 2

In het tweede hoofdstuk zijn we ingegaan op de tarieven en de kostendekkendheid van onze belastingen. Eerst zijn de kaders afgebakend waaraan we ons te houden hebben bij de heffing:

- er mag geen sprake zijn van een heffing naar inkomen, winst of vermogen;
- de heffing of het tarief mag niet willekeurig of onredelijk zijn;
- we moeten rekening houden met de beginselen van behoorlijk bestuur;
- voor sommige producten zijn er wettelijk vastgestelde tarieven;
- de belastingheffing wordt niet gebruikt als subsidiemiddel;
- de begroting is bepalend voor de kostendekking;
- ook het raadsbeleidsprogramma geeft uitgangspunten voor de kostendekkendheid;
- bij de kostentoerekening gebruiken wij de handreiking van het ministerie van BZK.

Daarna is per belastingsoort ingegaan op zaken zoals historie, bijzondere tariefsbepalingen, actuele ontwikkelingen, tariefdifferentiatie en kostendekking.

Bij de afvalstoffenheffing zullen wij bij de voorbereiding van de begroting 2011 onderzoek doen naar de kostentoedeling binnen de huidige tariefdifferentiatie. Ook zal in 2010 het effect duidelijk worden van de kunststofinzameling en zal de uitkomst bekend worden van een onderzoek naar 60 liter inzetcontainers. Naar aanleiding van wensen uit en toezeggingen aan de raad zijn er varianten voor een andere tariefdifferentiatie uitgewerkt.

Bij de begrafenisrechten zagen we geen mogelijkheden tot verdere tariefdifferentiatie. De kostendekking zit, zoals afgesproken, rond de 80 procent.

De verordening brandweerrechten kan worden afgeschaft. De opbrengsten zijn namelijk minimaal (jaarlijks nog geen duizend euro). Eén en ander kan efficiënter via de privaatrechtelijke manier worden afgehandeld. Bovendien past afschaffing in het streven naar deregulering.

Bij de hondenbelasting hebben we geconcludeerd dat het, gelet op het gelijkheidsbeginsel, niet logisch is dat het kenneltarief lager is dan het maximumtarief.

Met ingang van 2010 zal de woningstichting Hellendoorn niet langer worden vrijgesteld voor bepaalde bouwleges. Verder bleek dat de kostendekking van de bouwleges en leges burgerzaken nog niet honderd procent te zijn. Binnen de leges burgerzaken bleken bovendien grote verschillen te zitten in de kostendekkendheid. Verder willen wij bij de begroting van 2011 in paragraaf twee een overzicht opnemen van de kostendekkendheid van alle productgroepen van de legesverordening.

Over de marktprecariobelasting en de OZB valt niets bijzonders te melden.

Bij de rioolheffing zien wij geen reden meer voor toepassing van het maximumtarief. Het gaat maar om een paar gevallen per jaar, maar daardoor moeten de andere belastingplichtigen in feite wel te veel betalen. Hoewel er maar weinig bezwaren zijn van belastingplichtigen hebben we bij de rioolheffing de tariefdifferentiatie ook nog eens goed bekeken. Er zijn verschillende scenario's geschetst met bijbehorende tariefstructuren. Tot slot is er bij de rioolheffing gekeken naar de mogelijkheid van het beter belasten van de grote lozers die gebruik maken van opgepompt grondwater of ingenomen oppervlaktewater. In de volgende raadsperiode zal dit worden opgepakt. Over de toeristenbelasting en de gemakkelikhedenretributie viel niets bijzonders te melden.

Hoofdstuk 3

De belastingdruk kwam aan de orde in hoofdstuk drie. In Overijssel staat onze gemeente op de 21ste plek van de 25 gemeenten, waarbij de goedkoopste gemeente op nummer 1 staat. Landelijk gezien staan we op de 313de plek van de 461 (deel)gemeenten. Ook daar staat de goedkoopste (deel)gemeente op nummer 1. Om een beeld te geven van de verdeling van de belastingdruk zijn in dit hoofdstuk een aantal bestaande situaties opgevoerd.

Hoofdstuk 4

In dit kleine hoofdstuk werd ingegaan op de economische crisis. Concrete gevolgen voor de gemeentelijke belastingen zijn echter moeilijk aan te geven. De OZB-opbrengst kan afnemen door leegstand van bedrijfspanden, de opbrengst van bouwleges kan afnemen door een lager bouwvolume en de kwijtschelding kan toenemen.

Hoofdstuk 5

In dit hoofdstuk hebben we de drie mogelijkheden bekeken voor het vullen van een zogenaamd ondernemersfonds. Het Leids Model viel af omdat het niet gebiedsgebonden kan worden toegepast. De reclamebelasting viel af vanwege de perceptiekosten. De BIZ-bijdrage bleek de beste methode te zijn. Wij zijn bereid om één en ander verder te onderzoeken indien een concreet verzoek van een redelijk aantal ondernemers of ondernemersvereniging bij ons wordt ingediend.

Hoofdstuk 6

Wij hebben in dit hoofdstuk kunnen zien dat in de afgelopen jaren de kwaliteit van de belastingbestanden is toegenomen. Daardoor konden jaarlijks meer aanslagen in de eerste aanslagronde worden opgenomen. Verder is de methode van (dwang)invordering beschreven. Voor wat betreft de kwijtschelding zit er volgend jaar een wetswijziging aan te komen. Dan kan de gemeenteraad bepalen om kwijtschelding voor ondernemers aan te bieden (voor hun privé-belastingen) en/of bij de vermogensgrens aan te sluiten bij de Wet werk en bijstand. Tot slot werd ingegaan op het gelijktrekken van de betaaltermijnen van de overige belastingsoorten.

7.2 Advies

In deze Nota Lokale Heffingen hebt u enkele adviezen aangetroffen. In de nu volgende tabel ziet u een opsomming van de zaken die wij u adviseren.

pagina	onderwerp
17/18	<p>Wij adviseren de raad om voor 2010 en 2011 geen veranderingen aan te brengen in de wijze van tariefdifferentiatie binnen de afvalstoffenheffing vanwege:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de onzekerheden omtrent de inzameling van kunststoffen; • een nader onderzoek naar de kostentoedeling; • een nader onderzoek naar de mogelijkheden van 60 liter restcontainers. <p>In de eerste helft van 2011 zal er worden geëvalueerd, waarna er in de tweede helft van 2011 een voorstel zal komen voor nadere tariefdifferentiatie binnen de afvalstoffenheffing.</p>
21/22	<p>Wij adviseren u de verordening brandweerrechten met ingang van 1 januari 2010 in te trekken.</p>
22/24	<p>Wij adviseren u met ingang van 2010 bij de hondenbelasting het kenneltarief te verhogen tot het maximumtarief.</p>
24/28	<p>Wij adviseren u in de nieuwe prestatieafspraken met de Woningstichting, die zullen ingaan op 1 januari 2010, geen legesvrijstelling meer op te nemen, aangezien dit wettelijk niet meer is toegestaan.</p>
31/35	<p>Wij adviseren u om met ingang van 2010 geen maximumtarief meer te hanteren bij de rioolheffing. De belastingplichtigen die hiervan de gevolgen zullen ondervinden, worden onmiddellijk na de besluitvorming schriftelijk benaderd, zodat zij zich kunnen voorbereiden op de aanslagoplegging eind februari 2010.</p>
31/35	<p>Wij adviseren de raad om per 1 januari 2011 bij de tariefdifferentiatie binnen de rioolheffing te kiezen voor variant drie, waarbij de heffing geschiedt in schijven van 0-50 m³, 51-100 m³, 101-150 m³ en een schijf voor de categorie groter dan 150 m³.</p>
45/47	<p>Wij adviseren u de bereidheid uit te spreken om de mogelijkheid van een ondernemersfonds te onderzoeken indien een concreet verzoek van een redelijk aantal ondernemers of een ondernemersvereniging bij het college wordt ingediend.</p>
51/52	<p>Wij adviseren u om met ingang van 2010 de betaaltermijn in de verordening:</p> <ul style="list-style-type: none"> • afvalstoffenheffing (voor betalingen op grond van hoofdstuk 2, 3, 4 en 5 van de tarieventabel); • begrafenisrechten • rioolheffing (voor bronneringswater); <p>te stellen op 21 dagen.</p>